

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

21. prosince 2023*

Obsah

I.	Právní rámec	6
A.	Stanovy FIFA	6
B.	Předpisy FIFA pro mezinárodní zápasy	8
C.	Stanovy UEFA	8
II.	Skutkový stav v původním řízení a předběžné otázky	10
A.	Projekt Superligy	10
B.	Původní řízení a předběžné otázky	11
III.	Řízení před Soudním dvorem	16
IV.	K přípustnosti	17
A.	K procesním podmínkám přijetí předkládacího rozhodnutí	17
B.	K obsahu předkládacího rozhodnutí	18
C.	K realitě sporu a relevanci otázek položených Soudnímu dvoru	19
V.	K předběžným otázkám	19
A.	Úvodní poznámky	20
1.	K předmětu věci v původním řízení	20
2.	K použitelnosti unijního práva na sport a činnosti sportovních asociací	21
3.	K článku 165 SFEU	23
B.	K první až páté otázce, které se týkají pravidel hospodářské soutěže	25

* Jednací jazyk: španělština.

1. K první otázce, týkající se výkladu článku 102 SFEU v případě pravidel týkajících se předchozího schválení klubových fotbalových soutěží a účasti klubů a sportovců v těchto soutěžích	27
a) K pojmu „zneužití dominantního postavení“	28
b) K tomu, čím se vyznačuje zneužití dominantního postavení	29
c) Ke kvalifikaci pravidel týkajících se předchozího schválení klubových fotbalových soutěží a účasti klubů a sportovců v těchto soutěžích jako zneužití dominantního postavení	31
2. K druhé otázce, týkající se výkladu čl. 101 odst. 1 SFEU v případě pravidel pro předchozí schválení klubových fotbalových soutěží a účast klubů a hráčů v těchto soutěžích	33
a) K pojmu jednání, jehož „účelem“ nebo „důsledkem“ je narušení hospodářské soutěže, a k tomu, čím se takové jednání vyznačuje	34
1) K tomu, čím se vyznačuje jednání, jehož „účelem“ je vyloučit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž	35
2) K tomu, čím se vyznačuje jednání, jehož „důsledkem“ je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže	36
b) Ke kvalifikaci pravidel pro předchozí schválení klubových fotbalových soutěží a účast klubů a hráčů v těchto soutěžích jako rozhodnutí sdružení podniků, jehož „účelem“ je omezit hospodářskou soutěž	36
3. Ke třetí otázce, týkající se výkladu čl. 101 odst. 1 a článku 102 SFEU v případě jednání, které spočívá v hrozbě uložení sankcí klubům a sportovcům, kteří by se zúčastnili neschválených soutěží	38
4. K páté otázce, týkající se možnosti odůvodnit pravidla pro předchozí schválení soutěží a účast klubů a sportovců v těchto soutěžích	39
a) K možnosti považovat určitá konkrétní jednání za jednání, na která se nevztahují čl. 101 odst. 1 a článek 102 SFEU	39
b) K výjimce stanovené v čl. 101 odst. 3 SFEU	40
c) K objektivnímu odůvodnění s ohledem na článek 102 SFEU	43
5. K čtvrté otázce, týkající se výkladu článků 101 a 102 SFEU v případě pravidel týkajících se práv spojených se sportovními soutěžemi	44
a) K vlastnictví práv spojených se sportovními soutěžemi	45
b) K využívání práv spojených se sportovními soutěžemi	45
c) K existenci případného odůvodnění	48
C. K šesté otázce týkající se svobod pohybu	50

1. K určení relevantní svobody pohybu	50
2. K existenci překážky volného pohybu služeb	51
3. K existenci případného odůvodnění	51
K nákladům řízení	53

„Řízení o předběžné otázce – Hospodářská soutěž – Vnitřní trh – Předpisy stanovené mezinárodními sportovními asociacemi – Profesionální fotbal – Soukromoprávní entity s regulační, kontrolní, rozhodovací a sankční pravomocí – Pravidla týkající se předchozího schválení soutěží, účasti fotbalových klubů a hráčů v těchto soutěžích, jakož i využívání obchodních a mediálních práv k uvedeným soutěžím – Souběžný výkon hospodářských činností – Organizace a obchodní využití soutěží – Využívání odpovídajících obchodních a mediálních práv – Článek 101 odst. 1 SFEU – Rozhodnutí sdružení podniků porušující hospodářskou soutěž – Pojmy protisoutěžní ‚z hlediska účelu‘ a ‚z hlediska důsledku‘ – Výjimka na základě čl. 101 odst. 3 SFEU – Podmínky – Článek 102 SFEU – Zneužití dominantního postavení – Odůvodnění – Podmínky – Článek 56 SFEU – Překážky volného pohybu služeb – Odůvodnění – Podmínky – Důkazní břemeno“

Ve věci C-333/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Juzgado de lo Mercantil de Madrid (obchodní soud v Madridu, Španělsko) ze dne 11. května 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 27. května 2021, v řízení

European Superleague Company SL,

proti

Fédération internationale de football association (FIFA),

Union des associations européennes de football (UEFA),

za účasti:

A22 Sports Management SL,

Real Federación Española de Fútbol (RFEF),

Liga Nacional de Fútbol Profesional (LNFP),

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, L. Bay Larsen, místopředseda, A. Arabadžev, A. Prechal, K. Jürimäe a O. Spineanu-Matei, předsedové senátů, J.-C. Bonichot, M. Safjan, L. S. Rossi, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, J. Passer (zpravodaj) a M. Gavalec, soudci,

generální advokát: A. Rantos,

za soudní kancelář: M. Ferreira, vrchní radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném ve dnech 11. a 12. července 2022,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za European Superleague Company SL: J.-L. Dupont, avocat, B. Irissarry Robina a M. Odriozola Alén, abogados,
- za Fédération internationale de football association (FIFA): J.M. Baño Fos, abogado, M. Hoskins, barrister, a A. Pascual Morcillo, abogado,
- za Union des associations européennes de football (UEFA): H. Brokelmann, abogado, B. Keane, avocat, S. Love, barrister, D. Slater a D. Waelbroeck, avocats,
- za A22 Sports Management SL: L. A. Alonso Díez, F. Giménez-Alvear Gutiérrez-Maturana, F. Irurzun Montoro, abogados, a M. Sánchez-Puelles González-Carvajal, procurador,
- za Real Federación Española de Fútbol (RFEF): P. Callol García, abogado, B. González Rivero, procuradora, T. González Cueto a J. Manzarbeitia Pérez, abogados,
- za Liga Nacional de Fútbol Profesional (LNFP): D. Crespo Lasso de la Vega, Y. Martínez Mata, M. Pajares Villarroya, J. Ramos Rubio a S. Rating, abogados,
- za španělskou vládu: L. Aguilera Ruiz a A. Gavela Llopis, jako zmocněnci,
- za českou vládu: M. Smolek a J. Vlácil, jako zmocněnci,
- za dánskou vládu: J. Farver Kronborg, V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff a Y. Thyregod Kollberg, jako zmocněnkyně,
- za německou vládu: J. Möller, jako zmocněnec,
- za estonskou vládu: N. Grünberg, jako zmocněnkyně,
- za Irsko: M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce a M. Tierney, jako zmocněnci, ve spolupráci se S. Brittainem, barrister,
- za řeckou vládu: K. Boskovits, jako zmocněnec,
- za francouzskou vládu: A.-L. Desjonquères, P. Dodeller, T. Stehelin a N. Vincent, jako zmocněnci,
- za chorvatskou vládu: G. Vidović Mesarek, jako zmocněnkyně,
- za italskou vládu: G. Palmieri, jako zmocněnkyně, ve spolupráci s: D. Del Gaizo a S. L. Vitale, avvocati dello Stato,
- za kyperskou vládu: I. Neophytou, jako zmocněnkyně,

- za lotyšskou vládu: J. Davidoviča, K. Pommere a I. Romanovska, jako zmocněnkyně,
- za lucemburskou vládu: A. Germeaux a T. Uri, jako zmocněnci,
- za maďarskou vládu: M. Z. Fehér, E. Gyarmati a K. Szíjjártó, jako zmocněnci,
- za maltskou vládu: A. Buhagiar, jako zmocněnkyně,
- za rakouskou vládu: F. Koppensteiner, jako zmocněnec,
- za polskou vládu: B. Majczyna a M. Wiącek, jako zmocněnci,
- za portugalskou vládu: P. Barros da Costa, R. Capaz Coelho a C. Chambel Alves, jako zmocněnci, ve spolupráci s: J. L. da Cruz Vilaça, advogado,
- za rumunskou vládu: E. Gane, L. Lițu a A. Rotăreanu, jako zmocněnkyně,
- za slovinskou vládu: A. Dežman Mušič a N. Pintar Gosenca, jako zmocněnkyně,
- za slovenskou vládu: E. V. Drugda a B. Ricziová, jako zmocněnkyně,
- za švédskou vládu: O. Simonsson, M. Salborn Hodgson a H. Shev, jako zmocněnci,
- za islandskou vládu: J. B. Bjarnadóttir, jako zmocněnkyně, ve spolupráci s: G. Bergsteinsson, avocat,
- za norskou vládu: F. Bersgø, L.-M. Moen Jünge, O. S. Rathore a P. Wennerås, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi: S. Baches Opi, M. Mataija, G. Meessen, C. Urraca Caviedes a H. van Vliet, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 15. prosince 2022,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu jednak článků 101 a 102 SFEU a jednak článků 45, 49, 56 a 63 SFEU.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi European Superleague Company SL (dále jen „ESLC“) na straně jedné a Fédération internationale de football association (Mezinárodní federace fotbalových asociací, FIFA) a Union des associations européennes de football (Unie evropských fotbalových asociací, UEFA) na straně druhé, který se týká návrhu na určení, že FIFA a UEFA porušily články 101 a 102 SFEU, na nařízení ukončení těchto protiprávních jednání, jakož i na přijetí různých soudních příkazů vůči těmto entitám.

I. Právní rámec

A. Stanovy FIFA

3 FIFA je soukromoprávní sdružení se sídlem ve Švýcarsku. Podle článku 2 jeho stanov, ve znění ze září 2020, na které odkazuje předkládací rozhodnutí (dále jen „stanovy FIFA“), je jeho cílem zejména „organizovat vlastní mezinárodní soutěže“, „přijmout pravidla a předpisy upravující fotbal a s ním související otázky a zajistit jejich dodržování“, jakož i „dohlížet na fotbal ve všech jeho formách přijetím všech opatření, která se jeví jako nezbytná a doporučeníhodná za účelem předcházení porušení [s]tanov, předpisů, rozhodnutí FIFA a [p]ravidel hry“ na světové úrovni.

4 V souladu s články 11 a 14 stanov FIFA se členem FIFA v dané zemi může stát každá „asociace odpovědná za organizování a kontrolu fotbalu“ zejména za podmínky, že je již členem jedné ze šesti kontinentálních konfederací uznaných FIFA a uvedených v článku 22 těchto stanov, z nichž jednou je UEFA, a že se již dříve zavázala dodržovat mimo jiné stanovy, předpisy, směrnice a rozhodnutí FIFA, jakož i stanovy, předpisy, směrnice a rozhodnutí kontinentální konfederace, jejíž je tato asociace již členem. V praxi je v současné době členy FIFA více než 200 národních fotbalových asociací. Na základě článků 14 a 15 stanov FIFA jsou v tomto postavení povinny zejména zajistit, aby jejich vlastní členové nebo registrované organizace dodržovali stanovy, předpisy, směrnice a rozhodnutí FIFA, jakož i zajistit, aby je dodržovaly všechny entity ve fotbale, zejména profesionální ligy, kluby a hráči.

5 Článek 20 těchto stanov, nadepsaný „Postavení klubů, lig a jiných seskupení klubů“, v odstavci 1 stanoví:

„Kluby, ligy nebo jiná seskupení klubů sdružená v členské asociaci jsou jí podřízeny a musí být touto asociací uznány. Pravomoci, práva a povinnosti těchto seskupení jsou uvedeny ve stanovách členské asociace a jejich vlastní stanovy a předpisy musí být touto asociací schváleny.“

6 Článek 22 uvedených stanov, nadepsaný „Konfederace“, v odstavcích 1 a 3 stanoví:

„1. Členské asociace patřící ke stejnému kontinentu jsou seskupeny v následujících konfederacích uznaných FIFA:

[...]

c) Unii evropských fotbalových asociací – UEFA

[...]

Uznání jednotlivých konfederací ze strany FIFA předpokládá plné vzájemné respektování jejich pravomocí v příslušných institucionálních oblastech působnosti, tak jak je uvedeno v těchto stanovách.

[...]

3. Každá konfederace má následující práva a povinnosti:

a) dodržovat stanovy, předpisy a rozhodnutí FIFA a prosazovat jejich dodržování;

- b) úzce spolupracovat s FIFA ve všech oblastech souvisejících s dosažením cíle uvedeného v článku 2 a organizací mezinárodních soutěží;
- c) pořádat vlastní klubové soutěže v souladu s mezinárodním kalendářem;
- d) pořádat všechny své mezinárodní soutěže v souladu s mezinárodním kalendářem;
- e) zajistit, aby bez jejího souhlasu a souhlasu FIFA nevznikla žádná mezinárodní liga nebo jiné podobné seskupení klubů nebo lig;

[...]“

7 Podle článku 24 stanov FIFA jsou orgány FIFA tvořeny zejména „legislativním orgánem“ nazvaným „Kongres“, který je jejím „nejvyšším orgánem“, „strategickým a dozorčím orgánem“, nazvaným „Výbor“, a „výkonným, provozním a administrativním orgánem“, nazvaným „generální sekretariát“.

8 Článek 67 těchto stanov, nadepsaný „Práva k soutěžím a událostem“, zní následovně:

„1. FIFA, její členské asociace a konfederace jsou původními držiteli – bez omezení obsahu, času, místa nebo práva – všech práv, která mohou vyplynout ze soutěží a jiných akcí v jejich příslušné působnosti. Tato práva zahrnují zejména majetková práva všeho druhu, práva na audiovizuální záznam, rozmnožování a vysílání, multimediální práva, marketingová a propagační práva a taková práva duševního vlastnictví, jako jsou práva týkající se rozlišujících označení a autorská práva.

2. Výbor určí druh a rozsah využívání těchto práv a vydá za tímto účelem zvláštní předpisy. Výbor se může svobodně rozhodnout, zda si přeje využívat tato práva sám nebo společně s třetími stranami, nebo zda jejich využíváním pověří třetí strany.“

9 Článek 68 uvedených stanov, nadepsaný „Povolení k vysílání“, v odstavci 1 stanoví:

„FIFA, členské asociace a konfederace jsou výlučně oprávněny povolit vysílání zápasů a událostí v jejich působnosti zejména na audiovizuálních nosičích, a to bez omezení místa, obsahu, data, techniky nebo práva.“

10 Článek 71 stanov FIFA, nadepsaný „Mezinárodní soutěže a zápasy“, stanoví:

„1. Výbor je oprávněn vydávat veškeré předpisy týkající se organizace mezinárodních soutěží a zápasů zahrnujících reprezentační týmy, ligy, kluby nebo improvizované týmy. Žádný zápas nebo soutěž se nesmí konat bez předchozího souhlasu FIFA, konfederací nebo příslušné členské asociace. Pravidla se řídí předpisy pro mezinárodní zápasy.

2. Výbor může přijmout ustanovení týkající se takových zápasů a soutěží.

3. Výbor stanoví kritéria týkající se povolení zvláštních situací, které nejsou uvedeny v předpisech pro mezinárodní zápasy.

4. S výjimkou oprávnění v oblasti kompetencí stanovených v předpisech pro mezinárodní zápasy může FIFA přijmout konečné rozhodnutí o povolení jakéhokoli mezinárodního zápasu nebo mezinárodní soutěže.“

11 Článek 72 těchto stanov, nadepsaný „Vztahy“, v odstavci 1 stanoví:

„Žádný hráč nebo tým registrovaný v členské asociaci nebo u prozatímně přijatého člena konfederace nesmí hrát zápas nebo udržovat jakýkoli sportovní vztah s jiným hráčem nebo jiným týmem, který není registrován u členské asociace, nebo u prozatímně přijatého člena konfederace bez souhlasu FIFA.“

12 Článek 73 uvedených stanov, nadepsaný „Povolení“ stanoví:

„Jakákoli asociace, liga nebo klub, který je členem členské asociace, se smí pouze výjimečně spojit s jinou členskou asociací nebo se účastnit soutěží na území této asociace. Ve všech případech je vyžadováno povolení obou členských asociací, příslušné konfederace nebo příslušných konfederací a FIFA.“

B. Předpisy FIFA pro mezinárodní zápasy

13 Článek 1 předpisů FIFA pro mezinárodní zápasy ve znění platném od 1. května 2014 stanoví, že účelem těchto předpisů je stanovit schvalování, oznamování a další požadavky, které se vztahují na pořádání zápasů nebo soutěží mezi týmy sdruženými v různých národních fotbalových asociacích, které jsou členy FIFA, pořádání zápasů nebo soutěží mezi týmy sdruženými v jediné a téže národní asociaci, pokud se hrají ve třetí zemi, a pořádání zápasů nebo soutěží, jichž se účastní hráči nebo týmy, které nejsou sdruženy v národní asociaci.

14 Podle článku 2 těchto předpisů spadají do jejich působnosti všechny mezinárodní zápasy a soutěže, s výjimkou zápasů hraných v soutěžích organizovaných FIFA nebo některou z kontinentálních konfederací uznaných FIFA.

15 Podle článku 6 uvedených předpisů musí být všechny mezinárodní zápasy schváleny FIFA, příslušnou kontinentální konfederací nebo členskými národními fotbalovými asociacemi FIFA, u nichž jsou zúčastněné týmy registrovány nebo v jejichž územní působnosti se mají zápasy hrát.

16 Podle článků 7 a 10 týchž předpisů musí být každý „mezinárodní zápas první kategorie“, definovaný jako jakýkoli zápas mezi prvním reprezentačním týmem dvou národních fotbalových asociací, které jsou členy FIFA, schválen FIFA, kontinentální konfederací i dotýcnými národními asociacemi. Naproti tomu podle článků 8 a 11 předpisů FIFA pro mezinárodní zápasy musí být každý „mezinárodní zápas druhé kategorie“, definovaný jako jakýkoli zápas, kterého se účastní první reprezentační tým jedné národní asociace, jiný reprezentační tým takové národní asociace, tým složený z hráčů registrovaných v několika klubech téže národní asociace nebo první tým klubu hrajícího v nejvyšší divizi národní asociace, schválen pouze kontinentálními konfederacemi a dotčenými národními asociacemi.

C. Stanovy UEFA

17 UEFA je rovněž soukromoprávní sdružení se sídlem ve Švýcarsku.

- 18 Článek 2 odst. 1 stanov UEFA stanoví, že cílem UEFA je:
- „a) řešit všechny záležitosti týkající se evropského fotbalu;
  - b) podporovat fotbal v Evropě v duchu míru, porozumění a fair play, bez jakékoli diskriminace na základě politiky, pohlaví, náboženství, rasy nebo jakéhokoli jiného důvodu;
  - c) dohlížet na rozvoj fotbalu v Evropě ve všech jeho formách a kontrolovat jej;
  - d) připravovat a organizovat mezinárodní fotbalové soutěže a turnaje ve všech jeho formách na evropské úrovni [...];
  - e) zabránit, aby metody nebo praktiky ohrožovaly regulérnost zápasů nebo soutěží nebo vedly ke zneužívání fotbalu;
  - f) podporovat a chránit etické normy a řádnou správu v evropském fotbale;
  - g) zajistit, aby sportovní hodnoty měly vždy přednost před obchodními zájmy;
  - h) přerozdělovat příjmy z fotbalu v souladu se zásadou solidarity a podporovat reinvestice do všech úrovní a odvětví fotbalu, zejména do fotbalu na nejnižší úrovni;
  - i) podporovat jednotu svých členských asociací v záležitostech týkajících se evropského a světového fotbalu;
  - j) chránit kolektivní zájmy svých členských asociací;
  - k) zajistit, aby byly náležitě zohledněny zájmy různých zúčastněných stran evropského fotbalu (lig, klubů, hráčů, fanoušků);
  - l) vystupovat jako reprezentativní hlas evropské fotbalové rodiny jako celku;
  - m) udržovat dobré vztahy a spolupracovat s FIFA a ostatními konfederacemi uznanými FIFA;
  - n) zajistit, aby její zástupci v rámci FIFA jednali loajálně a v duchu evropské solidarity;
  - o) sladovat zájmy svých členských asociací, rozhodovat spory, které mezi nimi vzniknou, a pomáhat jim v konkrétních věcech, pokud o to požádají.“
- 19 V souladu s článkem 5 těchto stanov se členem UEFA může stát každá asociace, která je usazena v evropské zemi uznané většinou členů Organizace spojených národů (OSN) jako nezávislý stát a která je odpovědná za organizaci fotbalu v této zemi. Podle článku 7a uvedených stanov z tohoto členství vyplývá povinnost dotčených asociací dodržovat stanovy, nařízení a rozhodnutí UEFA a zajistit, aby je v zemi, v níž působí, dodržovaly jim podřízené profesionální ligy, jakož i kluby a hráči. V praxi je v současné době členy UEFA více než 50 národních fotbalových asociací.
- 20 Podle článků 11 a 12 týchž stanov jsou orgány UEFA tvořeny zejména „nejvyšším orgánem“ nazvaným „Kongres“ a „Výkonným výborem“.

21 Článek 49 stanov UEFA, nadepsaný „Soutěže“, stanoví:

„1. UEFA rozhoduje sama o organizaci a zrušení mezinárodních soutěží v Evropě, kterých se účastní její asociace nebo kluby. Soutěže FIFA nejsou tímto ustanovením dotčeny.

[...]

3. Mezinárodní zápasy, soutěže a turnaje, které neorganizuje UEFA, ale uskutečňují se na území UEFA, vyžadují předchozí schválení FIFA nebo UEFA nebo příslušných členských asociací v souladu s předpisy pro mezinárodní zápasy FIFA a doplňkovými prováděcími ustanoveními přijatými Výkonným výborem UEFA.“

22 Článek 51 těchto stanov, nadepsaný „Zakázané vztahy“, stanoví:

„1. Seskupení nebo aliance mezi členskými asociacemi UEFA nebo mezi ligami nebo kluby přímo nebo nepřímo registrovanými v různých členských asociacích UEFA nemohou být založeny bez povolení UEFA.

2. Členové UEFA nebo ligy a kluby, které jsou u nich registrovány, nemohou hrát ani organizovat zápasy mimo vlastní území bez povolení příslušných členských asociací.“

II. Skutkový stav v původním řízení a předběžné otázky

A. Projekt Superligy

23 ESLC je soukromoprávní společnost se sídlem ve Španělsku. Byla založena z iniciativy skupiny profesionálních fotbalových klubů, které samy mají sídlo ve Španělsku (Club Atlético de Madrid, Fútbol Club Barcelona a Real Madrid Club de Fútbol), Itálii (Associazione Calcio Milan, Football Club Internazionale Milano a Juventus Football Club) a ve Spojeném království (Arsenal Football Club, Chelsea Football Club, Liverpool Football Club, Manchester City Football Club, Manchester United Football Club a Tottenham Hotspur Football Club). Podle předkládacího rozhodnutí je jejím cílem vytvořit projekt nové mezinárodní profesionální fotbalové soutěže, nazvané „Superliga“. Za tímto účelem založila nebo zamýšlí založit tři další společnosti, z nichž první má být po založení Superligy odpovědná za její finanční, sportovní a disciplinární správu, druhá za využívání mediálních práv spojených s touto soutěží a třetí za využívání ostatních obchodních aktiv spojených s touto soutěží.

24 A22 Sports Management SL je rovněž soukromoprávní společnost se sídlem ve Španělsku. Prezentuje se jako společnost poskytující služby spojené s vytvářením a řízením profesionálních fotbalových soutěží a konkrétněji projektu Superligy.

25 Pokud jde o zahájení tohoto projektu, z předkládacího rozhodnutí nejprve vyplývá, že profesionální fotbalové kluby, které založily ESLC, měly v úmyslu vytvořit novou mezinárodní fotbalovou soutěž, do níž by bylo zapojeno jednak 12 až 15 profesionálních fotbalových klubů s postavením „stálých členů“ a jednak určitý počet profesionálních fotbalových klubů s postavením „kvalifikovaných klubů“, které měly být vybrány na základě určeného postupu.

- 26 Uvedený projekt byl dále založen na akcionářské a investiční dohodě, která stanovila jednak uzavření souboru smluv zavazujících každý z profesionálních fotbalových klubů, které se účastní nebo mají účastnit Superligy, vůči třem společnostem, které ESLC založila nebo založí, a jejímž účelem bylo zejména stanovit podmínky, za nichž tyto kluby převedou na ESLC svá mediální nebo obchodní práva k této soutěži, jakož i odměnu za takový převod. Dále pak se předpokládalo, že mezi těmito třemi společnostmi bude uzavřen soubor smluv, jejichž cílem bude koordinace poskytování služeb nezbytných pro řízení Superligy, využívání práv převedených na ESLC a přidělování finančních prostředků ESLC zúčastněným klubům. Samotné poskytnutí těchto prostředků bylo stanoveno v dopise, v němž se JP Morgan AG zavázala poskytnout ESLC prostřednictvím překlenovacího úvěru v maximální výši přibližně 4 miliard eur finanční podporu a dotaci na infrastrukturu, které měly umožnit založení a prozatímní financování Superligy do doby, než bude uskutečněna emise dluhopisů na kapitálových trzích.
- 27 Konečně dotčená akcionářská a investiční dohoda podřídila zřízení Superligy a poskytnutí finančních prostředků nezbytných k tomuto účelu odkládací podmínce spočívající buď v tom, že FIFA nebo UEFA uznají tuto mezinárodní soutěž a její soulad s pravidly přijatými těmito dvěma entitami, nebo v tom, že příslušné správní nebo soudní orgány poskytnou právní ochranu, která umožní profesionálním fotbalovým klubům s postavením stálých členů uvedené soutěže účastnit se jí, aniž by to mělo vliv na jejich členství nebo účast v národních fotbalových asociacích, profesionálních ligách nebo mezinárodních soutěžích, kterých se do té doby účastnily. Za tímto účelem uvedená dohoda zejména stanovila, že FIFA a UEFA budou o projektu Superligy informovány.

B. Původní řízení a předběžné otázky

- 28 Základem původního řízení je žaloba v obchodních věcech, spolu s návrhem na vydání předběžných opatření bez kontradiktorní diskuse (*inaudita parte*), která byla podána ESLC u Juzgado de lo Mercantil de Madrid (obchodní soud v Madridu, Španělsko) a směřuje proti FIFA a UEFA.
- 29 Podle předkládajícího soudu podání této žaloby následovalo po zahájení projektu Superligy ze strany ESLC a po nesouhlasu FIFA a UEFA s tímto projektem.
- 30 V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že FIFA a šest kontinentálních konfederací uznaných FIFA, včetně UEFA, zveřejnily dne 21. ledna 2021 prohlášení, ve kterém zaprvé Superligu odmítly uznat, zadruhé uvedly, že každý profesionální fotbalový klub nebo každý hráč, který se bude účastnit této mezinárodní soutěže, bude vyloučen ze soutěží pořádaných FIFA a UEFA, a zatřetí zdůraznily, že všechny mezinárodní fotbalové soutěže musí být organizovány nebo schváleny příslušnými entitami, jak jsou uvedeny ve stanovách FIFA a kontinentálních konfederací. Toto prohlášení obsahovalo zvláště následující pasáž:

„V návaznosti na nedávné spekulace v médiích o vytvoření uzavřené evropské ‚Superligy‘ některými evropskými kluby si FIFA a šest konfederací [...] přeje zopakovat a jednoznačně zdůraznit, že taková soutěž by nebyla uznána ani FIFA, ani příslušnou konfederací. V důsledku toho by každému klubu nebo hráči, který by se takové soutěže zúčastnil, bylo odepřeno právo účastnit se jakékoli soutěže pořádané FIFA nebo její konfederací.

V souladu se stanovami FIFA a konfederací musí být všechny soutěže organizovány nebo uznány příslušným orgánem na příslušné úrovni, FIFA na mezinárodní úrovni a příslušnou konfederací na kontinentální úrovni.“

- 31 Dne 18. dubna 2021 bylo mimoto zveřejněno sdělení ze strany UEFA, anglické, španělské a italské fotbalové asociace, jakož i některých profesionálních lig těmto asociacím podřízených, ve kterém bylo uvedeno zejména, že „dotyčným klubům bude zakázána účast v jakékoli jiné soutěži na národní, evropské nebo světové úrovni a jejich hráčům může být odepřena možnost reprezentovat svůj národní tým“.
- 32 Ve dnech 19. a 20. dubna 2021 rozhodl postupně předkládající soud, že žaloba ESLC je přípustná, a poté nařídil bez kontradiktorní diskuse a z titulu předběžných opatření soubor soudních příkazů, jejichž účelem bylo v podstatě uložit FIFA, UEFA a jejich prostřednictvím národním fotbalovým asociacím, které jsou jejich členy, aby se po celou dobu trvání soudního řízení zdržely jakéhokoli jednání, které by mohlo zabránit nebo narušit vytvoření Superligy a účast profesionálních fotbalových klubů, jakož i jejich hráčů, a to zejména prostřednictvím jakýchkoli disciplinárních opatření, sankcí, jakož i hrozby přijetí takových opatření nebo sankcí týkajících se klubů nebo hráčů.
- 33 Na podporu své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce tento soud v první řadě v podstatě uvádí, že z ustálené judikatury Soudního dvora a Tribunálu vyplývá, že sportovní činnost není vyloučena z působnosti ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se svobod pohybu (rozsudky ze dne 15. prosince 1995, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, jakož i ze dne 13. června 2019, *TopFit a Biffi*, C-22/18, EU:C:2019:497) a pravidel hospodářské soutěže (rozsudky ze dne 1. července 2008, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, a ze dne 26. ledna 2005, *Piau v. Komise*, T-193/02, EU:T:2005:22).
- 34 Ve druhé řadě má uvedený soud za to, že dvěma odlišnými, ale vzájemně se doplňujícími hospodářskými činnostmi, které v projednávané věci představují dotčený trh z věcného a zeměpisného hlediska, jsou organizace a obchodní využití mezinárodních klubových fotbalových soutěží na území Unie na straně jedné a využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi, ať už jde o práva majetková, práva na audiovizuální záznam, rozmnožování a vysílání, jiná mediální práva, práva obchodní povahy nebo práva duševního vlastnictví, na straně druhé.
- 35 Ve třetí řadě má uvedený soud za to, že FIFA a UEFA mají na dotčeném trhu dlouhodobě postavení hospodářského a obchodního monopolu, a tedy dominance, které jim umožňuje chovat se na něm nezávisle na potenciální konkurenci, což z nich činí povinné partnery pro všechny entity, které na tomto trhu již působí nebo na něj chtějí v té či oné podobě vstoupit, a což jim ukládá zvláštní odpovědnost v oblasti ochrany hospodářské soutěže.
- 36 V tomto ohledu nejprve uvádí, že dominantní postavení FIFA a UEFA se dotýká nejen podniků, které by jim chtěly konkurovat pořádáním jiných mezinárodních fotbalových soutěží, ale prostřednictvím národních fotbalových asociací, které jsou jejich členy, také všech takových ostatních entit ve fotbale, jako jsou profesionální fotbalové kluby nebo hráči, což již Tribunál vzal na vědomí (rozsudek ze dne 26. ledna 2005, *Piau v. Komise*, T-193/02, EU:T:2005:22). Dále uvádí, že dominantní postavení FIFA a UEFA na trhu dotčeném ve věci v původním řízení je založeno nejen na hospodářském a obchodním monopolu, ale také, a v konečném důsledku především, na existenci regulačních, kontrolních, rozhodovacích a sankčních pravomocí, které FIFA a UEFA umožňují kogentním a úplným způsobem upravit podmínky, za nichž mohou všechny entity působící na tomto trhu vykonávat hospodářskou činnost na tomto trhu. Nakonec uvádí, že spojení všech těchto prvků vytváří v praxi překážku vstupu na trh, kterou je pro potenciální konkurenty FIFA a UEFA prakticky nemožné překonat. Tito potenciální konkurenti čelí zvláště

pravidlům pro předchozí schválení, která se vztahují na organizaci mezinárodních fotbalových soutěží a účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v nich, jakož i pravidlům týkajícím se přisvojení a vylučného využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi.

- 37 Ve čtvrté řadě se předkládající soud zabývá tím, zda jednání FIFA a UEFA nezakládá ve dvou ohledech zneužití dominantního postavení zakázané článkem 102 SFEU.
- 38 K tomuto aspektu na jedné straně uvádí, že z ustálené judikatury Soudního dvora a Tribunálu (rozsudky ze dne 1. července 2008, MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, body 51 a 52, jakož i ze dne 16. prosince 2020, International Skating Union v. Komise, T-93/18, EU:T:2020:610, bod 70) vyplývá, že pokud zákon nebo jiný právní předpis svěřuje sportovní asociaci, která vykonává hospodářskou činnost spočívající v organizaci a obchodním využití sportovních soutěží, současně pravomoc určovat *de iure* nebo *de facto* další podniky oprávněné organizovat uvedené soutěže bez odpovídajícího omezení, povinností a kontroly této pravomoci, přiznává této sportovní asociaci zjevnou výhodu oproti jejím konkurentům tím, že jí umožňuje zabránit konkurentům v přístupu na trh a současně zvýhodnit její vlastní hospodářskou činnost.
- 39 Vzhledem k této judikatuře má předkládající soud za to, že v projednávané věci lze dospět k závěru, že FIFA a UEFA zneužívají svého dominantního postavení na trhu dotčeném ve věci v původním řízení. Pravidla, která tyto dvě entity přijaly jako asociace a na základě regulačních a kontrolních pravomocí, které si svěřily v oblasti předchozího schválení mezinárodních fotbalových soutěží, jim umožňují bránit vstupu potenciálně konkurenčních podniků na tento trh, a to tím spíše že tyto pravomoci jsou kombinovány s rozhodovacími a sankčními pravomocemi, které jim umožňují donutit jak národní fotbalové asociace, které jsou jejich členy, tak ostatní entity ve fotbale, zvláště profesionální fotbalové kluby a hráče, aby respektovaly jejich monopol na tomto trhu. Stanovy FIFA a UEFA mimoto neobsahují ustanovení, která by zaručovala, že se provádění těchto pravidel pro předchozí schválení a v širším rozsahu rozhodovacích a sankčních pravomocí, s nimiž jsou kombinovány, řídí výhradně cíli obecného zájmu, a nikoli obchodními nebo finančními zájmy spojenými s hospodářskou činností, kterou tyto dvě entity souběžně vykonávají. Nakonec tato pravidla a pravomoci se neřídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu, a omezit tak diskreční pravomoc FIFA a UEFA. Tuto situaci dokreslují opatření, která tyto dvě entity oznámily v projednávané věci po zahájení projektu Superligy.
- 40 Na druhé straně se předkládající soud zabývá tím, zda FIFA a UEFA neporušují rovněž články 101 a 102 SFEU tím, že si prostřednictvím svých stanov přivlastňují veškerá právní a hospodářská práva spojená s mezinárodními fotbalovými soutěžemi pořádanými na území Unie a vyhrazují si vylučné využívání těchto práv. Pravidla přijatá FIFA v této oblasti totiž FIFA, UEFA a národním fotbalovým asociacím, které jsou jejich členy, přiznávají postavení „původních držitelů“ těchto práv, čímž profesionální fotbalové kluby, které se účastní těchto soutěží, zbavují vlastnictví těchto práv nebo jim ukládají povinnost převést je na tyto dvě entity. Tato pravidla mohou být mimoto kombinována s pravidly pro předchozí schválení a v širším rozsahu s regulačními, kontrolními, rozhodovacími a sankčními pravomocemi, kterými kromě toho disponují FIFA a UEFA k uzavření dotčeného trhu všem potenciálně konkurenčním podnikům nebo přinejmenším k tomu, aby je odradily od vstupu na tento trh, tím, že omezují jejich možnost využívat různá práva související s dotyčnými soutěžemi.
- 41 V páté řadě uvedený soud uvádí, že jednání FIFA a UEFA může rovněž porušovat zákaz kartelových dohod stanovený v článku 101 SFEU.

- 42 V tomto ohledu má zaprvé za to, že články 20, 22, 67, 68 a 71 až 73 stanov FIFA, články 49 a 51 stanov UEFA a příslušné články předpisů FIFA pro mezinárodní zápasy odrážejí rozhodnutí, které přijala obě tato sdružení podniků a které je použitelné zejména na území Unie, koordinovat svá jednání a jednání podniků, které jsou přímo či nepřímo jejich členy, na trhu organizace a obchodního využití klubových fotbalových soutěží a využívání různých práv s tím spojených, tak, že je podřídí určitým společným pravidlům a podmínkám. Nezávisle na pravidlech pro předchozí schválení, pro rozhodování a pro sankce, která jsou v těchto člancích uvedena, totiž obsahují různá ustanovení, která mají zajistit jejich dodržování jak národními fotbalovými asociacemi, které jsou členy FIFA a UEFA, tak profesionálními fotbalovými kluby, které jsou členy těchto národních asociací nebo jsou u nich registrovány.
- 43 Zadruhé má předkládající soud za to, že z přezkumu obsahu dotčených pravidel, hospodářského a právního kontextu, do něhož spadají, cílů, které sledují, a v projednávané věci prováděcích opatření vydaných FIFA a UEFA dne 21. ledna a 18. dubna 2021 vyplývá, že tato pravidla mohou omezit hospodářskou soutěž na trhu dotčeném ve věci v původním řízení. V tomto ohledu odkazuje na všechny skutečnosti, které již uvedl v rámci své analýzy týkající se článku 102 SFEU, a obecně dodává, že problém hospodářské soutěže, s nímž se potýká, v konečném důsledku vyplývá z okolnosti, že FIFA a UEFA jsou podniky, které mají monopol na trhu organizace a obchodního využití mezinárodních klubových fotbalových soutěží, zejména na území Unie, jakož i využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi, a současně soukromoprávní sdružení, která mají na základě svých stanov regulační, kontrolní, rozhodovací a sankční pravomoci, jež se vztahují na všechny ostatní entity ve fotbale, ať už jde o hospodářské subjekty nebo sportovce. Tím, že jsou FIFA a UEFA současně „normotvůrcem i účastníkem“, se totiž zjevně nacházejí v situaci střetu zájmů, která je může vést k tomu, že využijí svých pravomocí pro předchozí schválení a pro sankce, aby zabránily zavedení mezinárodních fotbalových soutěží, které nejsou součástí jejich systému, a tedy zabránily jakékoli potenciální hospodářské soutěži na trhu.
- 44 Zašesté a na posledním místě se předkládající soud zabývá tím, zda pravidla pro předchozí schválení a pro sankce přijatá FIFA a UEFA a opatření vydaná v projednávané věci těmito dvěma entitami dne 21. ledna a 18. dubna 2021 současně porušují volný pohyb pracovníků, který požívají hráči, kteří jsou nebo mohou být zaměstnání profesionálními fotbalovými kluby, jež se chtějí účastnit takových mezinárodních fotbalových soutěží, jako je Superliga, volný pohyb služeb a svobodu usazování, kterou požívají jak tyto kluby, tak podniky nabízející jiné služby spojené s organizací a obchodním využitím takových soutěží, jakož i volný pohyb kapitálu potřebného k vytvoření těchto soutěží.
- 45 V tomto ohledu předkládající soud zvláště podotýká, že z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že veřejnoprávní nebo soukromoprávní právní úprava, která zavádí systém předchozího schválení, musí být nejen odůvodněna cílem obecného zájmu, ale musí být rovněž v souladu se zásadou proporcionality, což zejména znamená, že výkon posuzovací pravomoci, kterou má entita příslušná k vydání takového povolení, se musí řídit transparentními, objektivními a nediskriminačními kritérii (rozsudek ze dne 22. ledna 2002, Canal Satélite Digital, C-390/99, EU:C:2002:34, bod 35 a citovaná judikatura).
- 46 V projednávané věci přitom nejsou tyto různé požadavky splněny, jak vyplývá z různých skutečností uvedených v analýze provedené s ohledem na články 101 a 102 SFEU.

47 Za těchto podmínek se Juzgado de lo Mercantil de Madrid (obchodní soud v Madridu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že zakazuje zneužití dominantního postavení spočívající v tom, že FIFA a UEFA stanovily ve svých stanovách (zejména v člancích 22 a 71 až 73 stanov FIFA, člancích 49 a 51 stanov UEFA, jakož i v jakémkoli článku podobného obsahu ve stanovách členských asociací a národních lig), že se vyžaduje předchozí schválení těchto entit, které si přisvojily výlučnou pravomoc k organizování nebo schvalování mezinárodních klubových soutěží v Evropě, k tomu, aby třetí entita vytvořila novou celoevropskou soutěž klubů, jako je Superliga, zejména když neexistuje postup stanovený na základě objektivních, transparentních a nediskriminačních kritérií s ohledem na možný konflikt zájmů na straně FIFA a UEFA?
- 2) Musí být článek 101 SFEU vykládán v tom smyslu, že zakazuje, aby FIFA a UEFA ve svých stanovách vyžadovaly (zejména v člancích 22 a 71 až 73 stanov FIFA, člancích 49 a 51 stanov UEFA, jakož i v jakémkoli článku podobného obsahu ve stanovách členských asociací a národních lig) předchozí schválení těchto entit, které si přisvojily výlučnou pravomoc k organizování nebo schvalování mezinárodních klubových soutěží v Evropě, k tomu, aby třetí entita vytvořila novou celoevropskou klubovou soutěž, jako je Superliga, zejména když neexistuje postup stanovený na základě objektivních a nediskriminačních kritérií s ohledem na možný konflikt zájmů, který by mohl vzniknout na straně FIFA a UEFA?
- 3) Musí být články 101 a 102 SFEU vykládány v tom smyslu, že zakazují jednání ze strany FIFA, UEFA, jejich členských federací nebo národních lig, spočívající v hrozbách přijetí sankcí proti klubům, které by se účastnily Superligy, nebo jejich hráčům, z důvodu odstrašujícího účinku, který mohou takové hrozby vyvolat? V případě přijetí sankcí v podobě vyloučení ze soutěží nebo v podobě zákazu účasti na zápasech reprezentačních týmů, představovaly by tyto sankce, aniž by byly založeny na objektivních, transparentních a nediskriminačních kritériích, porušení článků 101 a 102 SFEU?
- 4) Musí být články 101 a 102 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání článkům 67 a 68 stanov FIFA v rozsahu, v němž označují UEFA a její národní členské federace jako ‚původní držitele všech práv, která mohou vyplýnout ze soutěží [...] v jejich [...] působnosti‘, a zbavují tak zúčastněné kluby a jakéhokoli organizátora alternativní soutěže původního vlastnictví těchto práv, čímž si přisvojují výlučnou pravomoc v oblasti jejich obchodního využití?
- 5) Pokud FIFA a UEFA jako organizace, které si přiznaly výlučnou pravomoc k organizování a schvalování mezinárodních soutěží fotbalových klubů v Evropě, zakážou nebo brání na základě výše uvedených ustanovení svých stanov rozvoji Superligy, musí být článek 101 SFEU vykládán v tom smyslu, že se na taková omezení hospodářské soutěže může vztahovat výjimka stanovená v tomto ustanovení s ohledem na skutečnost, že je podstatně omezena výroba, je zakázáno, aby se na trhu objevily alternativní produkty k těm, které na trhu nabízejí FIFA a UEFA, a jsou omezeny inovace tím, že je bráněno jiným formám a podobám soutěží, čímž je vyloučena potenciální hospodářská soutěž na trhu a omezena volba spotřebitele? Existuje pro takové omezení objektivní odůvodnění, které by umožňovalo dospět k závěru, že nejde o zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU?

- 6) Musí být články 45, 49, 56 nebo 63 SFEU vykládány v tom smyslu, že taková ustanovení, jako jsou ta, která jsou uvedena ve stanovách FIFA a UEFA (zejména v člancích 22 a 71 až 73 stanov FIFA, člancích 49 a 51 stanov UEFA, jakož i v jakémkoli článku podobného obsahu ve stanovách členských asociací a národních lig), představují omezení, které je v rozporu s některou ze základních svobod [pohybu] uznaných v uvedených člancích, když požadují předchozí schválení od těchto entit k vytvoření celoevropské klubové soutěže, jako je Superliga, hospodářským subjektem členského státu?“

III. Řízení před Soudním dvorem

- 48 Juzgado de lo Mercantil de Madrid (obchodní soud v Madridu) ve svém předkládacím rozhodnutí požádal Soudní dvůr, aby v projednávané věci rozhodl ve zrychleném řízení podle článku 105 jednacího řádu Soudního dvora. Na podporu této žádosti poukazuje na významnou a citlivou povahu sporu ve věci v původním řízení a otázek položených Soudnímu dvoru z hospodářského a sociálního hlediska, neboť se tento spor a tyto otázky týkají organizace fotbalových soutěží na území Unie a využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi. Dále uvedl, že tyto otázky jsou položeny v rámci vnitrostátního soudního řízení, v němž již byla přijata předběžná opatření a které vykazuje určitou naléhavost vzhledem ke škodám, kterých se dovolávají profesionální fotbalové kluby, které vytvořily ESLC, a v širším rozsahu vzhledem k praktickým a finančním důsledkům, které měla pandemie covidu-19 pro fotbalové odvětví, zejména na území Unie.
- 49 Rozhodnutím ze dne 1. července 2021 zamítl předseda Soudního dvora tuto žádost s odůvodněním, že okolnosti, které jsou uváděny na její podporu, samy o sobě neodůvodňují, aby byla projednávaná věc rozhodnuta ve zrychleném řízení.
- 50 Toto řízení je totiž procesním nástrojem, který má reagovat na mimořádně naléhavou situaci, jejíž existence musí být prokázána ve vztahu k výjimečným okolnostem, které nastaly ve věci, v souvislosti s níž je podána žádost o zrychlené řízení (usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 20. prosince 2017, M. A. a další, C-661/17, EU:C:2017:1024, bod 17, jakož i ze dne 25. února 2021, Sea Watch, C-14/21 a C-15/21, EU:C:2021:149, bod 22).
- 51 Významná a citlivá povaha sporu a otázek, které byly Soudnímu dvoru v tomto sporu položeny, z hospodářského a sociálního hlediska v dotčené oblasti unijního práva přitom nemohou prokázat existenci mimořádně naléhavé situace a v důsledku toho nutnost projednání věci ve zrychleném řízení (v tomto smyslu viz usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 27. února 2019, M. V. a další, C-760/18, EU:C:2019:170, bod 18, jakož i ze dne 25. února 2021, Sea Watch, C-14/21 a C-15/21, EU:C:2021:149, bod 24).
- 52 Mimoto okolnost, že spor má naléhavou povahu a příslušný vnitrostátní soud musí učinit vše pro zajištění jeho rychlého vyřešení, sama o sobě neodůvodňuje, aby příslušná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla Soudním dvorem projednána v tomto zrychleném řízení s ohledem na předmět a podmínky provedení tohoto řízení (v tomto smyslu viz usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 25. února 2021, Sea Watch, C-14/21 a C-15/21, EU:C:2021:149, body 26 až 29). Je totiž v prvé řadě na vnitrostátním soudu, jemuž byl předložen tento spor, jenž může nejlépe posoudit konkrétní problémy pro účastníky řízení a považuje za nezbytné položit Soudnímu dvoru předběžné otázky, aby předtím než Soudní dvůr vydá rozhodnutí, přijal veškerá předběžná opatření, která jsou vhodná k zajištění plné účinnosti rozhodnutí, které má sám vydat (v tomto smyslu viz usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 25. února 2021, Sea Watch, C-14/21 a C-15/21, EU:C:2021:149, bod 33), jak ostatně učinil předkládající soud v projednávané věci.

IV. K přípustnosti

- 53 Žalované v původním řízení, jeden ze dvou vedlejších účastníků původního řízení, kteří je podporují, Irsko a francouzská a slovenská vláda zpochybnili přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v plném rozsahu.
- 54 Argumenty, které v tomto ohledu uvádějí, jsou v podstatě trojího druhu. Zaprvé zahrnují argumenty procesní povahy vycházející ze skutečnosti, že předkládací rozhodnutí bylo vydáno po přijetí předběžných opatření bez kontradiktorní diskuse, tedy aniž strany sporu v původním řízení byly předem vyslechnuty, jak přesto vyžadují použitelná ustanovení vnitrostátního práva, a aniž předkládající soud rozhodl o návrhu žalovaných v původním řízení znějícím na to, aby se prohlásil za nepřislušný ve prospěch švýcarských soudů. Zadruhé jsou předkládány argumenty formální povahy, podle nichž obsah tohoto rozhodnutí nedodrжуje požadavky stanovené v čl. 94 písm. a) jednacího řádu, neboť dostatečně přesně a podrobně neuvádí právní a skutkové okolnosti, na nichž jsou založeny otázky předkládajícího soudu položené Soudnímu dvoru. Tato situace je obzvláště problematická v případě složité věci, která se především týká výkladu a používání unijních pravidel hospodářské soutěže. Rovněž může bránit zúčastněným stranám užitečně se vyjádřit k otázkám, o nichž je třeba rozhodnout. Zatřetí jsou předkládány argumenty věcné povahy týkající se hypotetické povahy žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, neboť neexistuje žádný skutečný spor, jehož řešení by mohlo vyžadovat jakékoli výkladové rozhodnutí Soudního dvora. Taková situace vyplývá zvláště ze skutečnosti, že FIFA a UEFA dosud nebyla předložena žádná řádná žádost o schválení projektu Superligy, jakož i z okolnosti, že tento projekt byl v době svého vyhlášení i v době podání žaloby, která je základem sporu v původním řízení, ještě nejasný a v nepřilíš pokročilé fázi.
- 55 Kromě toho francouzská, maďarská a rumunská vláda zpochybnily přípustnost třetí až šesté otázky položených předkládajícím soudem z důvodů, které jsou v podstatě obdobné důvodům, které byly předloženy za účelem zpochybnění přípustnosti žádosti o rozhodnutí předběžné otázky v plném rozsahu, tedy že jsou nedostatečně podložené nebo hypotetické. Hlavní skutečnosti předložené v této souvislosti se týkají nedostatku nebo nedostatečného vysvětlení reálného skutkového nebo právního vztahu v předkládacím rozhodnutí mezi na jedné straně sporem v původním řízení a na straně druhé pravidly FIFA týkajícími se prisvojení a využívání různých práv spojených s mezinárodními fotbalovými soutěžemi (čtvrtá otázka), jakož i ustanoveními Smlouvy o FEU týkajícími se volného pohybu (šestá otázka).

A. K procesním podmínkám přijetí předkládacího rozhodnutí

- 56 V rámci řízení o předběžné otázce Soudnímu dvoru nepřisluší, aby s ohledem na rozdělení funkcí mezi ním a vnitrostátními soudy ověřoval, zda předkládací rozhodnutí bylo přijato v souladu s vnitrostátními pravidly upravujícími organizaci soudů a soudní řízení. Soudní dvůr mimoto musí vycházet z tohoto rozhodnutí, dokud nebylo zrušeno v rámci opravných prostředků stanovených případně vnitrostátním právem (rozsudky ze dne 14. ledna 1982, Reina, 65/81, EU:C:1982:6, bod 7, a ze dne 29. března 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 70).
- 57 V projednávané věci tedy Soudnímu dvoru nepřisluší určovat, jakým procesním podmínkám vnitrostátní právo podřizuje přijetí takového rozhodnutí, jako je předkládací rozhodnutí, v případě, kdy, jako v projednávané věci, byla dříve přijata předběžná opatření bez kontradiktorní diskuse, ani ověřovat, zda bylo toto rozhodnutí přijato v souladu s těmito pravidly.

58 Kromě toho je třeba s ohledem na argumenty předložené některými žalovanými v původním řízení uvést, že vnitrostátní soud má možnost obrátit se na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce jak v rámci řízení naléhavé povahy, jako je řízení, jehož předmětem je vydání zajišťovacích opatření nebo jiných opatření v řízení o předběžném opatření (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 24. května 1977, Hoffmann-La Roche, 107/76, EU:C:1977:89, body 1 a 4, jakož i ze dne 13. dubna 2000, Lehtonen a Castors Braine, C-176/96, EU:C:2000:201, bod 20), tak v rámci řízení, které nemá kontradiktorní povahu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. prosince 1971, Politi, 43/71, EU:C:1971:122, body 4 a 5, jakož i ze dne 2. září 2021, Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster, C-66/20, EU:C:2021:670, bod 37), pokud jsou splněny všechny podmínky uvedené v článku 267 SFEU a taková žádost dodržuje všechny požadavky vztahující se k její formě, jakož i jejímu obsahu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. června 1998, Corsica Ferries France, C-266/96, EU:C:1998:306, body 23 a 24).

B. K obsahu předkládacího rozhodnutí

59 Řízení o předběžné otázce zavedené článkem 267 SFEU je nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, které tyto soudy mají rozhodnout. Podle ustálené judikatury, která se nyní odráží v čl. 94 písm. a) a b) jednacího řádu, nezbytnost dospět k takovému výkladu unijního práva, jenž bude užitečný pro vnitrostátní soud, vyžaduje, aby tento soud vymezil skutkový a právní rámec, do něhož spadají jím položené otázky, nebo alespoň vysvětlil skutkové předpoklady, na nichž jsou tyto otázky založeny. Kromě toho je nezbytné, jak uvádí čl. 94 písm. c) jednacího řádu, aby sama žádost o rozhodnutí o předběžné otázce obsahovala důvody, které vedly předkládající soud k otázce týkající se výkladu či platnosti určitých ustanovení unijního práva, jakož i souvislosti, které uvedený soud spatřuje mezi uvedenými ustanoveními a vnitrostátní právní úpravou použitelnou ve sporu v původním řízení. Tyto požadavky platí především v takových oblastech, které se vyznačují komplexními skutkovými a právními situacemi, jako je oblast hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. listopadu 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, bod 83, jakož i ze dne 29. června 2023, Super Bock Bebidas, C-211/22, EU:C:2023:529, body 23 a 24).

60 Kromě toho musí informace uvedené v předkládacím rozhodnutí nejen umožnit Soudnímu dvoru podat užitečné odpovědi, ale také poskytnout vládám členských států a dalším zúčastněným stranám možnost předložit vyjádření v souladu s článkem 23 statutu Soudního dvora Evropské unie (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 1. dubna 1982, Holdijk a další, 141/81 až 143/81, EU:C:1982:122, bod 7, jakož i ze dne 11. dubna 2000, Deliège, C-51/96 a C-191/97, EU:C:2000:199, bod 31).

61 V projednávané věci splňuje žádost o rozhodnutí o předběžné otázce požadavky připomenuté v předchozích dvou bodech tohoto rozsudku. V předkládacím rozhodnutí je totiž podrobně uveden skutkový a právní rámec, do něhož spadají otázky položené Soudnímu dvoru. Dále toto rozhodnutí podrobně popisuje skutkové a právní důvody, které vedly předkládající soud k tomu, že považoval za nezbytné položit tyto otázky, jakož i souvislost, která podle něj spojuje články 45, 49, 56, 63, 101 a 102 SFEU se sporem v původním řízení, a to ve světle judikatury Soudního dvora a Tribunálu. Konečně předkládající soud v této žádosti jasně a přesně uvádí skutečnosti, ze kterých vycházel proto, aby sám formuloval určitá posouzení skutkové a právní povahy.

62 Zvláště posouzení předkládajícího soudu, která se týkají trhu dotčeného ve věci v původním řízení vymezeného jako trh organizace a obchodního využití klubových fotbalových soutěží na území Unie a využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi a dominantního postavení FIFA

a UEFA na tomto trhu, umožňují pochopit realitu vztahu, který v takto vymezeném rámci existuje mezi sporem v původním řízení a čtvrtou otázkou položenou Soudnímu dvoru, ve které se tento soud zabývá výkladem článku 102 SFEU pro účely případného použití tohoto článku na pravidla FIFA týkající se přisvojení a využívání dotčených práv.

- 63 Z obsahu písemných vyjádření předložených Soudnímu dvoru mimoto vyplývá, že pro jejich autory nebylo nijak obtížné pochopit skutkový a právní rámec, do něhož spadají otázky položené předkládajícím soudem, pochopit význam a rozsah skutkových tvrzení, z nichž vycházejí, pochopit důvody, pro které předkládající soud považoval za nutné je položit, a v konečném výsledku se k nim úplně a užitečně vyjádřit.

C. K realitě sporu a relevanci otázek položených Soudnímu dvoru

- 64 Je pouze věcí vnitrostátního soudu, kterému byl spor v původním řízení předložen a který musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, jež bude vydáno, aby s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem tohoto sporu posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání svého rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Z toho vyplývá, že na otázky položené vnitrostátními soudy se vztahuje domněnka relevance a odmítnutí Soudního dvora rozhodnout o těchto otázkách je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na uvedené otázky [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. prosince 1981, Foglia, 244/80, EU:C:1981:302, body 15 a 18, jakož i ze dne 7. února 2023, Confédération paysanne a další (Náhodná mutagenéze *in vitro*), C-688/21, EU:C:2023:75, body 32 a 33].
- 65 V projednávané věci je třeba konstatovat pro doplnění posouzení obsažených v bodě 61 tohoto rozsudku, že informace od předkládajícího soudu shrnuté v bodech 28 až 32 tohoto rozsudku svědčí o skutečné povaze sporu v původním řízení. Z těchto informací, jakož i z informací uvedených v bodech 33 až 46 tohoto rozsudku mimoto vyplývá, že skutečnost, že se předkládající soud v této souvislosti obrátil na Soudní dvůr s otázkou týkající se výkladu článků 45 a 101 SFEU, má zjevně vztah k realitě a předmětu sporu v původním řízení.
- 66 I když je konkrétně pravda, že mezi účastníky původního řízení existuje spor, zda tento soud s ohledem na znění návrhových žádání žalobkyně v původním řízení může souběžně s ustanoveními Smlouvy o FEU týkajícími se unijních pravidel hospodářské soutěže použít články týkající se volného pohybu, nic to nemění na tom, že jak španělská vláda připomněla na jednání, se tento soud v této fázi podle všeho považuje za příslušný k tomu, aby tak činil, přičemž Soudnímu dvoru nepřisluší přezkoumávat opodstatněnost tohoto stanoviska.
- 67 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je tudíž přípustná v plném rozsahu.

V. K předběžným otázkám

- 68 Podstatou prvních pěti otázek předkládajícího soudu položených Soudnímu dvoru je výklad článků 101 a 102 SFEU týkajících se zákazu protisoutěžních kartelových dohod a zneužití dominantního postavení s cílem rozhodnout o slučitelnosti souboru pravidel přijatých FIFA a UEFA s těmito dvěma články.

- 69 Podstatou šesté otázky tohoto soudu položené Soudnímu dvoru je výklad článků 45, 49, 56 a 63 SFEU týkajících se svobod pohybu zaručených unijním právem, aby současně rozhodl o slučitelnosti těchto pravidel s těmito čtyřmi články.
- 70 Základem sporu, v jehož rámci jsou tyto otázky položeny Soudnímu dvoru, je žaloba podaná podnikem, který si v podstatě stěžuje, že pravidla přijatá FIFA a UEFA s ohledem na jejich povahu, obsah, cíle, konkrétní kontext, do něhož spadají, a na to, jak je lze provést, brání, omezují nebo narušují hospodářskou soutěž na trhu organizace a obchodního využití klubových fotbalových soutěží na území Unie, jakož i využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi. Konkrétněji tento podnik tvrdí, že FIFA a UEFA po zahájení projektu nové mezinárodní fotbalové soutěže, kterou zamýšlí vytvořit, porušily články 101 a 102 SFEU tím, že uvedly, že mají v úmyslu tato pravidla uplatnit, a zdůraznily konkrétní důsledky, které by takové uplatnění mohlo mít pro dotčenou soutěž a pro zúčastněné kluby a hráče.
- 71 Vzhledem ke znění otázek položených Soudnímu dvoru i k povaze sporu, v jehož rámci byly položeny, je třeba před jejich posouzením uvést tři řady úvodních poznámek.

A. Úvodní poznámky

1. K předmětu věci v původním řízení

- 72 Otázky položené předkládajícím soudem se týkají výlučně souboru pravidel, kterými FIFA a UEFA zamýšlejí upravit jednak předchozí schválení některých mezinárodních fotbalových soutěží a účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v nich a jednak využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi.
- 73 V tomto ohledu nejprve ze znění těchto otázek vyplývá, že dotčená pravidla jsou uvedena v člancích 22, 67, 68 a 71 až 73 stanov FIFA a v člancích 49 až 51 stanov UEFA. Jak však vyplývá z informací od předkládajícího soudu, tato pravidla jsou dotčena ve sporu v původním řízení pouze v rozsahu, v němž se vztahují na mezinárodní soutěže „zahrnující“ kluby podle terminologie použité v čl. 71 odst. 1 stanov FIFA nebo „kterých se účastní“ kluby podle terminologie použité v čl. 49 odst. 1 stanov UEFA. Tyto soutěže, které jsou v čl. 22 odst. 3 písm. c) stanov FIFA označovány také jako „klubové soutěže“, jsou součástí širší kategorie mezinárodních fotbalových soutěží „druhé kategorie“, které jsou uvedeny v člancích 8 a 11 předpisů FIFA pro mezinárodní zápasy a na které se vztahuje mechanismus předchozího schválení, na který odkazují tyto články.
- 74 V důsledku toho pravidla přijatá FIFA a UEFA, pokud jde zaprvé o předchozí schválení takových jiných mezinárodních fotbalových soutěží, jako jsou soutěže, kterých se účastní výhradně reprezentační týmy národních fotbalových asociací, které jsou členy FIFA a UEFA, zadruhé o účast týmů nebo hráčů v těchto soutěžích a zatřetí o využívání různých práv s nimi spojených, nejsou předmětem sporu v původním řízení, a tudíž v projednávané věci.
- 75 V projednávané věci nejsou tím spíše dotčena pravidla, která mohou být přijata FIFA a UEFA ohledně jiných činností, ani ustanovení stanov FIFA a UEFA, která se týkají fungování, organizace, cílů nebo dokonce samotné existence těchto dvou asociací, přičemž v tomto ohledu je třeba uvést, že Soudní dvůr již rozhodl, že takové asociace sice požívají právní autonomie, která jim umožňuje, aby přijaly pravidla týkající se zejména organizace soutěží v jejich disciplíně, jejich řádného průběhu a účasti sportovců na nich (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. dubna 2000,

Deliège, C-51/96 a C-191/97, EU:C:2000:199, body 67 a 68, jakož i ze dne 13. června 2019, TopFit a Biffi, C-22/18, EU:C:2019:497, bod 60), nemohou tím však omezit výkon práv a svobod, které unijní právo přiznává jednotlivcům (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. prosince 1995, Bosman, C-415/93, EU:C:1995:463, body 81 a 83, jakož i ze dne 13. června 2019, TopFit a Biffi, C-22/18, EU:C:2019:497, bod 52).

- 76 Zjištění uvedené v předchozím bodě však nijak nebrání tomu, aby taková ustanovení, jako jsou ustanovení týkající se organizace nebo fungování FIFA a UEFA, byla zohledněna předkládajícím soudem v rámci přezkumu, který bude muset provést za účelem rozhodnutí sporu v původním řízení, a to v rozsahu, v němž je takové zohlednění odůvodněno za účelem použití článků Smlouvy o FEU, na které se tento soud dotazuje Soudního dvora, s ohledem na výklad uvedený v tomto rozsudku.
- 77 Dále je třeba konstatovat, že ačkoli je základem sporu v původním řízení žaloba podaná společností, která oznámila zahájení projektu nové mezinárodní fotbalové soutěže nazvané „Superliga“, a ačkoli se třetí otázka položená předkládajícím soudem týká specificky konkrétních jednání, kterými FIFA a UEFA reagovaly na toto zahájení, ostatních pět otázek položených tímto soudem se týká pravidel FIFA a UEFA, na nichž byla tato jednání založena (a sice pravidel týkajících se předchozího schválení soutěží tohoto druhu a účasti profesionálních fotbalových klubů nebo hráčů v nich), a dalších pravidel, která se podle tohoto soudu týkají dotčeného trhu, tak jak jej vymezil (a sice pravidel týkajících se prisvojení a využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi).
- 78 Tyto otázky posuzované jako celek tedy mají umožnit předkládajícímu soudu určit, zda tato různá pravidla tím, že mohou být použita na jakoukoli novou fotbalovou klubovou soutěž organizovanou nebo zamýšlenou na území Unie, jako je soutěž, jejíž ohlášené zahájení je předmětem sporu v původním řízení, představují s ohledem na svou povahu, obsah, cíle a konkrétní kontext, do něhož spadají, porušení článků 45, 49, 56, 63, 101 a 102 SFEU.
- 79 Za těchto podmínek Soudní dvůr v odpovědích na všechny otázky, které mu jsou položeny, zohlední všechny relevantní rysy pravidel FIFA a UEFA dotčených ve sporu v původním řízení, tak jak jsou citována v předkládacím rozhodnutí a na která se odvolávají všichni účastníci původního řízení.
- 80 Konečně je třeba konstatovat, že předkládající soud naproti tomu nežádá Soudní dvůr o výklad článků 45, 49, 56, 63, 101 a 102 SFEU s cílem rozhodnout v určitém smyslu o slučitelnosti samotného projektu Superligy s těmito jednotlivými články Smlouvy o FEU.
- 81 Charakteristické rysy tohoto projektu ostatně nejsou v rámci odpovědí na první, druhou a čtvrtou až šestou otázku položené předkládajícím soudem s ohledem na předmět těchto otázek nijak zvláště relevantní. Vzhledem k tomu, že jsou tyto charakteristické rysy předmětem rozsáhlé diskuse mezi účastníky původního řízení, Soudní dvůr se v tomto ohledu omezí na případné upřesnění rozsahu, v němž mohou být relevantní, s výhradou ověření, která přísluší provést předkládajícímu soudu.

2. K použitelnosti unijního práva na sport a činnosti sportovních asociací

- 82 Otázky položené Soudnímu dvoru se týkají výkladu článků 45, 49, 56, 63, 101 a 102 SFEU v kontextu sporu, ve kterém jsou zpochybněna pravidla, která byla přijata dvěma entitami, které jsou podle svých stanov soukromoprávními sdruženími zodpovědnými za organizování

a kontrolu fotbalu na světové a evropské úrovni, a která se týkají předchozího schválení mezinárodních klubových fotbalových soutěží, jakož i využívání různých práv spojených s těmito soutěženími.

- 83 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rozsahu, v němž výkon sportu představuje hospodářskou činnost, vztahují se na něj ustanovení unijního práva, která se použijí v případě takové činnosti (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. prosince 1974, *Walrave a Koch*, 36/74, EU:C:1974:140, bod 4, jakož i ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, bod 27).
- 84 Pouze některá zvláštní pravidla, která byla přijata výlučně z jiných než hospodářských důvodů a týkají se záležitostí, které jsou v zájmu pouze sportu jako takového, je třeba považovat za pravidla, která jsou mimo jakoukoli hospodářskou činnost. Tak je tomu zvláště v případě pravidel týkajících se vyloučení zahraničních hráčů ze složení týmů, které se účastní soutěží mezi týmy reprezentujícími jejich zemi, nebo stanovení kritérií pro výběr sportovců, kteří se účastní soutěží na individuálním základě (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. prosince 1974, *Walrave a Koch*, 36/74, EU:C:1974:140, bod 8; ze dne 15. prosince 1995, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, body 76 a 127, jakož i ze dne 11. dubna 2000, *Deliège*, C-51/96 a C-191/97, EU:C:2000:199, body 43, 44, 63, 64 a 69).
- 85 S výjimkou těchto zvláštních pravidel mohou pravidla, která sportovní asociace přijímají za účelem úpravy zaměstnávání nebo poskytování služeb profesionálních nebo poloprofesionálních hráčů, a v širším rozsahu pravidla, která sice formálně neupravují takové zaměstnávání nebo poskytování služeb, ale mají přímý vliv na takové zaměstnávání nebo poskytování služeb, spadat do působnosti článků 45 a 56 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. prosince 1974, *Walrave a Koch*, 36/74, EU:C:1974:140, body 5, 17 až 19 a 25; ze dne 15. prosince 1995, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, body 75, 82 až 84 a 87; ze dne 12. dubna 2005, *Simutenkov*, C-265/03, EU:C:2005:213, bod 32, jakož i ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, body 28 a 30).
- 86 Stejně tak pravidla přijatá takovými asociacemi mohou spadat do působnosti článku 49 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2006, *Meca-Medina a Majcen v. Komise*, C-519/04 P, EU:C:2006:492, bod 28), nebo dokonce článku 63 SFEU.
- 87 Konečně tato pravidla a v širším rozsahu jednání asociací, které je přijaly, spadají do působnosti ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se práva hospodářské soutěže, pokud jsou splněny podmínky pro použití těchto ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2006, *Meca-Medina a Majcen v. Komise*, C-519/04 P, EU:C:2006:492, body 30 až 33), z čehož vyplývá, že tyto asociace mohou být kvalifikovány jako „podniky“ ve smyslu článků 101 a 102 SFEU nebo že dotčená pravidla mohou být kvalifikována jako „rozhodnutí sdružení podniků“ ve smyslu článku 101 SFEU.
- 88 Obecně řečeno, jelikož taková pravidla spadají do působnosti uvedených ustanovení Smlouvy o FEU, musí být v případech, kdy stanoví požadavky vztahující se na jednotlivce, navržena a prováděna v souladu s obecnými zásadami unijního práva, zejména se zásadami zákazu diskriminace a proporcionality (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. června 2019, *TopFit a Biffi*, C-22/18, EU:C:2019:497, body 60, 65 a 66, jakož i citovaná judikatura).

- 89 Pravidla dotčená v původním řízení, ať už pocházejí od FIFA nebo UEFA, přitom nejsou součástí pravidel, na která by bylo možné uplatnit výjimku uvedenou v bodě 84 tohoto rozsudku, v souvislosti s níž Soudní dvůr opakovaně připomněl, že musí zůstat omezena na svůj vlastní cíl a nelze se jí tedy dovolávat pro vyloučení veškeré sportovní činnosti z působnosti ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se hospodářského práva Unie (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. července 1976, *Donà*, 13/76, EU:C:1976:115, body 14 a 15, jakož i ze dne 18. července 2006, *Meca-Medina a Majcen v. Komise*, C-519/04 P, EU:C:2006:492, bod 26).
- 90 Naopak zaprvé pravidla týkající se výkonu pravomocí sportovní asociace v oblasti předchozího schválení sportovních soutěží, jejichž organizace a obchodní využití představují, jak již Soudní dvůr uvedl, hospodářskou činnost pro podniky, které se jich účastní nebo hodlají účastnit, a vzhledem k tomu spadají do působnosti ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se práva hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, bod 28). Ze stejného důvodu spadají také do působnosti ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se svobod pohybu.
- 91 Zadržet do působnosti těchto ustanovení spadají i pravidla přijatá FIFA a UEFA, která upravují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v mezinárodních klubových fotbalových soutěžích. Ačkoli formálně neupravují podmínky, za nichž hráči pracují nebo poskytují služby, ani podmínky, za nichž profesionální fotbalové kluby poskytují služby nebo v širším rozsahu vykonávají svou hospodářskou činnost, je třeba mít za to, že tato pravidla mají přímý vliv podle daného případu na tuto práci, na toto poskytování služeb nebo na výkon této hospodářské činnosti, neboť nutně ovlivňují možnost hráčů a klubů účastnit se dotčených soutěží.
- 92 Zatřetí samotným účelem pravidel přijatých FIFA, která upravují využívání různých práv spojených s mezinárodními fotbalovými soutěžemi, je upravit podmínky, za nichž mohou podniky, které jsou majiteli těchto práv, tato práva využívat nebo jejich využíváním pověřit třetí podniky, přičemž tyto činnosti mají hospodářskou povahu. Kromě toho mají přímý vliv na podmínky, za nichž mohou tyto třetí podniky nebo jiné podniky očekávat, že využijí tato práva nebo že na ně budou postoupena či jim budou udělena, ať už v jakékoliv formě, za účelem provozování zprostředkovatelských činností (jako je další prodej dotčených práv subjektům televizního vysílání a jiným poskytovatelům mediálních služeb) nebo konečných činností (jako je vysílání nebo přenášení některých zápasů v televizi nebo na internetu), které mají rovněž hospodářskou povahu.
- 93 Tyto různé hospodářské činnosti spočívající v pořádání sportovních soutěží, obchodním využití sportovních akcí, jejich vysílání a zadávání reklamy se ostatně doplňují, či se dokonce vzájemně prolínají, jak již Soudní dvůr uvedl (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. dubna 2000, *Deliège*, C-51/96 a C-191/97, EU:C:2000:199, body 56 a 57, jakož i ze dne 1. července 2008, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, bod 33).
- 94 Soubor pravidel FIFA a UEFA, ohledně kterých se předkládající soud obrací na Soudní dvůr, tedy spadá do působnosti článků 45, 49, 56, 63, 101 a 102 SFEU.

3. K článku 165 SFEU

- 95 Všichni účastníci původního řízení a velký počet vlád, které se účastnily řízení před Soudním dvorem, vyjádřily odlišné názory na důsledky, které by mohly být spojeny s článkem 165 SFEU v souvislosti s odpověďmi podanými na jednotlivé otázky položené předkládajícím soudem.

- 96 V tomto ohledu je třeba zaprvé poznamenat, že článek 165 SFEU je třeba chápat ve světle čl. 6 písm. e) SFEU, který stanoví, že Unie má pravomoc provádět činnosti, jimiž podporuje, koordinuje nebo doplňuje činnosti členských států v oblastech všeobecného vzdělávání, odborného vzdělávání, mládeže a sportu. Článek 165 SFEU totiž toto ustanovení konkretizuje tím, že blíže uvádí jak cíle, které jsou činnosti Unie v daných oblastech přisuzovány, tak prostředky, které mohou být použity k tomu, aby přispěly k dosažení těchto cílů.
- 97 Pokud jde tak o cíle, které jsou stanoveny pro činnost Unie v oblasti sportu, článek 165 SFEU stanoví v odst. 1 druhém pododstavci, že Unie přispívá k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze, jeho strukturám založeným na dobrovolné činnosti a jeho společenské a výchovné funkci, a v odstavci 2 poslední odrážce, že činnost Unie je zaměřena na rozvoj evropského rozměru sportu podporou spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za sport, jakož i ochranou fyzické a mravní integrity sportovců, obzvláště mladých sportovců.
- 98 Pokud jde o prostředky, které mohou být použity k tomu, aby přispěly k dosažení těchto cílů, článek 165 SFEU stanoví v odstavci 3, že Unie podporuje spolupráci v oblasti sportu se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi, a v odstavci 4, že Evropský parlament a Rada Evropské unie mohou řádným legislativním postupem nebo Rada na návrh Komise přijímat podpůrná opatření nebo doporučení.
- 99 Zadruhé, jak vyplývá ze znění článku 165 SFEU i ze znění čl. 6 písm. e) SFEU, autoři Smluv zamýšleli svěřit Unii těmito ustanoveními podpůrnou pravomoc, která jí umožní provádět nikoli „politikou“, jak je stanoveno v jiných ustanoveních Smlouvy o FEU, ale „činnost“ v řadě konkrétních oblastí, včetně sportu. Tato ustanovení tak představují právní základ, který Unii opravňuje k výkonu této podpůrné pravomoci, a to za podmínek a v mezích, které stanoví, k nimž patří podle čl. 165 odst. 4 první odrážky SFEU vyloučení jakékoli harmonizace právních předpisů přijatých na vnitrostátní úrovni. Kromě toho tato podpůrná pravomoc umožňuje Unii přijímat právní akty výhradně za účelem podpory, koordinace nebo doplnění činnosti členských států v souladu s článkem 6 SFEU.
- 100 Souběžně s tím, a jak vyplývá i z kontextu, do něhož spadá článek 165 SFEU, zejména z jeho zařazení do části třetí Smlouvy o FEU, která je věnována „vnitřním politikám a činností Unie“, a nikoli do části první této Smlouvy, která obsahuje základní ustanovení, mezi kterými jsou v hlavě II obsažena „[o]becně použitelná ustanovení“, která se týkají zejména podpory vysoké úrovně zaměstnanosti, zajištění přiměřené sociální ochrany, boje proti všem formám diskriminace, ochrany životního prostředí a ochrany spotřebitele, nepředstavuje tento článek obecně použitelné ustanovení průřezové povahy.
- 101 Z toho vyplývá, že ačkoli příslušné orgány Unie musí zohlednit různé skutečnosti a cíle uvedené v článku 165 SFEU, když na základě tohoto článku a za podmínek v něm stanovených přijímají podpůrná opatření nebo doporučení v oblasti sportu, tyto různé skutečnosti a cíle, jakož i tato podpůrná opatření a doporučení nemusí být závazně zahrnuty nebo zohledněny při uplatňování pravidel, ohledně jejichž výkladu se předkládající soud obrací na Soudní dvůr, ať už se tato pravidla týkají volného pohybu osob, služeb a kapitálu (články 45, 49, 56 a 63 SFEU) nebo práva hospodářské soutěže (články 101 a 102 SFEU). V širším rozsahu článek 165 SFEU nelze považovat ani za zvláštní pravidlo, které by sport vyňalo z působnosti všech nebo některých jiných ustanovení primárního práva Unie, jež na něj lze použít, nebo které by vyžadovalo, aby se mu v rámci tohoto použití vyhradilo zvláštního zacházení.

- 102 Zatřetí nic to však nemění na tom, že jak Soudní dvůr opakovaně rozhodl, sportovní činnost má pro Unii a její občany značný sociální a výchovný význam, který se nyní odráží v článku 165 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. prosince 1995, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, bod 106, jakož i ze dne 13. června 2019, *TopFit a Biffi*, C-22/18, EU:C:2019:497, body 33 a 34).
- 103 Tato činnost má mimoto nepopíratelné specifické rysy, které se sice týkají zcela speciálně amatérského sportu, ale které lze nalézt i ve výkonu sportu jako hospodářské činnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. dubna 2000, *Lehtonen a Castors Braine*, C-176/96, EU:C:2000:201, bod 33).
- 104 Konečně lze takové specifické rysy zohlednit, kromě jiných faktorů a v rozsahu, v jakém jsou relevantní, při použití článků 45 a 101 SFEU, přičemž je však třeba poznamenat, že toto zohlednění může být provedeno pouze v rámci a v souladu s podmínkami a kritérii pro použití stanovenými v každém z těchto článků. Stejné posouzení platí pro články 49, 56, 63 a 102 SFEU.
- 105 V případě tvrzení, že pravidlo přijaté sportovní asociací představuje překážku volného pohybu pracovníků nebo protisoutěžní kartelovou dohodu, musí být konkrétně kvalifikace tohoto pravidla jako překážky nebo protisoutěžní kartelové dohody v každém případě založena na konkrétním posouzení obsahu tohoto pravidla v reálném kontextu, v němž má být provedeno (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. prosince 1995, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, body 98 až 103; ze dne 11. dubna 2000, *Deliège*, C-51/96 a C-191/97, EU:C:2000:199, body 61 až 64, jakož i ze dne 13. dubna 2000, *Lehtonen a Castors Braine*, C-176/96, EU:C:2000:201, body 48 až 50). Takové posouzení může zahrnovat například zohlednění povahy, organizace nebo fungování dotčeného sportu, a konkrétně stupně jeho profesionalizace, způsobu jeho výkonu, způsobu interakce různých zúčastněných subjektů a úlohy, kterou hrají struktury nebo subjekty odpovědné za něj na všech úrovních, s nimiž Unie podporuje spolupráci v souladu s čl. 165 odst. 3 SFEU.
- 106 Pokud je dále zjištěna existence překážky volného pohybu pracovníků, má asociace, která přijala dotyčné pravidlo, možnost prokázat, že je odůvodněné, nezbytné a přiměřené s ohledem na určité cíle, které lze považovat za legitimní (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. prosince 1995, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, bod 104) a které samy o sobě závisí na zvláštностech dotčeného sportu.
- 107 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba postupně přezkoumat otázky položené předkládajícím soudem týkající se pravidel hospodářské soutěže, a poté otázky týkající se svobod pohybu.

B. K první až páté otázce, které se týkají pravidel hospodářské soutěže

- 108 První dvě otázky se v podstatě týkají toho, jak je třeba chápat taková pravidla, jako jsou pravidla FIFA a UEFA týkající se předchozího schválení mezinárodních klubových fotbalových soutěží a účasti profesionálních fotbalových klubů a sportovců v těchto soutěžích, s ohledem jednak na článek 102 SFEU a jednak na čl. 101 odst. 1 SFEU.
- 109 Třetí otázka se týká způsobu, jakým musí být oznámené provedení těchto pravidel v podobě prohlášení a sdělení uvedených v bodech 30 a 31 tohoto rozsudku chápáno s ohledem na tyto články.

- 110 Čtvrtá otázka se týká toho, jakým způsobem musí být s ohledem na tyto články chápána taková pravidla, jako jsou pravidla přijatá FIFA v souvislosti s právy na využívání těchto soutěží.
- 111 Pátá otázka, která je položena pro případ, že by pravidla uvedená v předchozích třech bodech tohoto rozsudku musela být považována za zneužití dominantního postavení spadající do působnosti článku 102 SFEU nebo za protisoutěžní kartelovou dohodu zakázanou čl. 101 odst. 1 SFEU, má předkládajícímu soudu umožnit určit, zda lze tato pravidla přesto připustit s ohledem na judikaturu Soudního dvora týkající se článku 102 SFEU nebo za podmínek stanovených v čl. 101 odst. 3 SFEU.
- 112 Vzhledem k dosahu těchto jednotlivých otázek je třeba úvodem zaprvé připomenout, že články 101 a 102 SFEU se vztahují na jakoukoliv jednotku vykonávající hospodářskou činnost, která musí být jako taková kvalifikována jako podnik nezávisle na právním postavení této jednotky a způsobu jejího financování (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. dubna 1991, Höfner a Elser, C-41/90, EU:C:1991:161, bod 21; ze dne 11. prosince 2007, ETI a další, C-280/06, EU:C:2007:775, bod 38, jakož i ze dne 1. července 2008, MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, body 20 a 21).
- 113 V důsledku toho se tyto články vztahují zejména na entity, které jsou zřízeny ve formě asociací, jejichž účelem je podle jejich stanov organizace a kontrola určitého sportu, pokud tyto entity vykonávají hospodářskou činnost v souvislosti s tímto sportem tím, že nabízejí zboží nebo poskytují služby, a musí být z tohoto důvodu kvalifikovány jako „podniky“ (v tomto smyslu viz rozsudek z dne 1. července 2008, MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, body 22, 23 a 26).
- 114 Kromě toho se článek 101 SFEU vztahuje také na entity, které sice samy o sobě nejsou nutně podniky, ale lze je kvalifikovat jako „sdružení podniků“.
- 115 V projednávané věci je třeba s ohledem na předmět věci v původním řízení a na informace od předkládajícího soudu konstatovat, že články 101 a 102 SFEU jsou použitelné na FIFA a UEFA, neboť obě tyto asociace vykonávají dvojí hospodářskou činnost, která spočívá, jak vyplývá z bodů 34, 90 a 92 tohoto rozsudku, v organizování a obchodním využití klubových fotbalových soutěží na území Unie a ve využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi, a z tohoto důvodu je třeba je kvalifikovat jako „podniky“. Navíc se na ně vztahuje článek 101 SFEU, neboť uvedené asociace mají za členy národní fotbalové asociace, které mohou být samy kvalifikovány jako „podniky“ v rozsahu, v němž vykonávají hospodářskou činnost spojenou s organizováním a obchodním využitím klubových fotbalových soutěží na národní úrovni a s využíváním práv s nimi spojených, nebo které mají samy za členy nebo za registrované účastníky entity, které lze takto kvalifikovat, podobně jako fotbalové kluby.
- 116 Zadruhé na rozdíl od článku 102 SFEU, který se týká výhradně jednostranných jednání podniků, které mají individuálně nebo případně kolektivně dominantní postavení, postihuje článek 101 SFEU různé formy jednání, jejichž společným znakem je skutečnost, že vyplývají ze spolupráce několika podniků, a sice „dohody mezi podniky“, „jednání ve vzájemné shodě“ a „rozhodnutí sdružení podniků“ bez ohledu na jejich postavení na trhu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. března 2000, Compagnie maritime belge transports a další v. Komise, C-395/96 P a C-396/96 P, EU:C:2000:132, body 34 až 36).
- 117 V projednávané věci předpokládá použití článku 102 SFEU na takovou entitu, jako je FIFA nebo UEFA, kromě jiných podmínek prokázání toho, že tato entita má na daném trhu dominantní postavení. V projednávané věci přitom z informací od předkládajícího soudu vyplývá, že má za to, že každá z těchto dvou entit má dominantní postavení na trhu organizace a obchodního

využití klubových fotbalových soutěží na území Unie a využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi. Na otázky předkládajícího soudu ohledně výkladu článku 102 SFEU je tedy třeba odpovědět na základě tohoto skutkového a právního předpokladu, který je ostatně nesporný zvláště s ohledem na okolnost, že FIFA a UEFA jsou jedinými asociacemi, které organizují a obchodně využívají takové soutěže na světové a evropské úrovni, na rozdíl od situace, která panuje v jiných sportovních odvětvích.

- 118 Použití čl. 101 odst. 1 SFEU v případě existence takových entit, jako jsou FIFA nebo UEFA, vyžaduje prokázat existenci „dohody“, „jednání ve vzájemné shodě“ nebo „rozhodnutí sdružení podniků“, které mohou mít samy různou povahu a různou formu. Konkrétně rozhodnutí sdružení, které spočívá v přijímání nebo provádění předpisů, které mají přímý dopad na podmínky, za nichž je vykonávána hospodářská činnost podniků, které jsou přímo nebo nepřímo jeho členy, může představovat takové „rozhodnutí sdružení podniků“ ve smyslu tohoto ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. února 2002, *Wouters a další*, C-309/99, EU:C:2002:98, bod 64, jakož i ze dne 28. února 2013, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, body 42 až 45). V projednávané věci se předkládající soud obrací na Soudní dvůr ohledně výkladu čl. 101 odst. 1 SFEU s ohledem na rozhodnutí tohoto druhu, a sice ta rozhodnutí, která pro FIFA a UEFA spočívají v přijetí pravidel týkajících se předchozího schválení mezinárodních klubových fotbalových soutěží, kontroly účasti profesionálních fotbalových klubů a hráčů v těchto soutěžích a sankcí, které mohou být uloženy v případě nedodržení těchto pravidel pro předchozí schválení a účast.
- 119 Zatřetí a na posledním místě, pokud se otázky položené předkládajícím soudem týkají jak článku 101 SFEU, tak článku 102 SFEU, je třeba připomenout, že stejné jednání může vést k porušení jak prvního, tak druhého z těchto dvou článků, i když sledují různé cíle a mají různou působnost. Uvedené články lze proto použít současně, pokud jsou splněny příslušné podmínky pro jejich použití [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. dubna 1989, *Saeed Flugreisen a Silver Line Reisebüro*, 66/86, EU:C:1989:140, bod 37; ze dne 16. března 2000, *Compagnie maritime belge transports a další v. Komise*, C-395/96 P a C-396/96 P, EU:C:2000:132, bod 33, jakož i ze dne 30. ledna 2020, *Generics (UK) a další*, C-307/18, EU:C:2020:52, bod 146]. Proto je třeba je vykládat a uplatňovat soudržně, přičemž je však třeba respektovat specifické rysy každého z těchto článků.

1. K první otázce, týkající se výkladu článku 102 SFEU v případě pravidel týkajících se předchozího schválení klubových fotbalových soutěží a účasti klubů a sportovců v těchto soutěžích

- 120 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že zneužití dominantního postavení představuje skutečnost, že asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, přijaly a provedly pravidla, která podmiňují vytvoření nové klubové fotbalové soutěže třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením, aniž se tato pravomoc řídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit její transparentní, objektivní a nediskriminační povahu.
- 121 Jak vyplývá jak ze znění pravidel, jichž se tato otázka týká, tak z informací z předkládacího rozhodnutí, které jsou základem této otázky, se však pravidla dotčená v původním řízení týkají nejen předchozího schválení mezinárodních klubových fotbalových soutěží, ale také možnosti profesionálních fotbalových klubů a hráčů účastnit se takových soutěží. Jak rovněž vyplývá z těchto informací, nedodržení těchto pravidel je mimoto předmětem sankcí, které se vztahují na fyzické nebo právnické osoby, které je poruší, a které zahrnují, jak je uvedeno ve třetí otázce

předložené předkládajícím soudem a jak připomněli všichni účastníci původního řízení, vyloučení profesionálních fotbalových klubů ze všech soutěží pořádaných FIFA a UEFA, zákaz účasti hráčů v klubových fotbalových soutěžích nebo dále zákaz účasti hráčů v zápasech mezi reprezentačními týmy národních fotbalových asociací.

- 122 Vzhledem k těmto skutečnostem je třeba mít za to, že podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 102 SFEU vykládán v tom smyslu, že zneužití dominantního postavení představuje skutečnost, že asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, přijaly a provedly pravidla, která pod hrozbou sankcí podmiňují vytvoření nové klubové fotbalové soutěže třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takové soutěži, aniž se tyto různé pravomoci řídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.

a) K pojmu „zneužití dominantního postavení“

- 123 Článek 102 SFEU prohlašuje za neslučitelné s vnitřním trhem, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části.
- 124 Jak vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, tento článek má za cíl zabránit narušení hospodářské soutěže na úkor obecného zájmu, individuálních podniků a spotřebitelů postihováním jednání podniků v dominantním postavení, která omezují hospodářskou soutěž na základě výkonnosti a mohou způsobit přímou újmu spotřebitelům, nebo která brání nebo narušují tuto hospodářskou soutěž a mohou jim tak způsobovat nepřímou újmu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. února 2011, TeliaSonera Sverige, C-52/09, EU:C:2011:83, body 22 a 24; ze dne 27. března 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 20, jakož i ze dne 12. května 2022, Servizio Elettrico Nazionale a další, C-377/20, EU:C:2022:379, body 41 a 44).
- 125 Taková jednání představují ta jednání, která na trhu, kde je právě v důsledku přítomnosti jednoho nebo více podniků v dominantním postavení již oslabena míra hospodářské soutěže, brání, prostřednictvím jiných prostředků, než které jsou používány v hospodářské soutěži na základě výkonnosti mezi podniky, zachování stupně hospodářské soutěže dosud existujícího na trhu nebo rozvoji této hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. října 2010, Deutsche Telekom v. Komise, C-280/08 P, EU:C:2010:603, body 174 a 177; ze dne 27. března 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 24, jakož i ze dne 12. května 2022, Servizio Elettrico Nazionale a další, C-377/20, EU:C:2022:379, bod 68).
- 126 Cílem článku 102 SFEU naproti tomu není zabránit podniku, aby na základě vlastní výkonnosti získal dominantní postavení na jednom či více trzích, ani zajistit, aby konkurenční podniky méně výkonné než podniky s takovým postavením zůstaly na trhu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. března 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 21; ze dne 6. září 2017, Intel v. Komise, C-413/14 P, EU:C:2017:632, bod 133, jakož i ze dne 12. května 2022, Servizio Elettrico Nazionale a další, C-377/20, EU:C:2022:379, bod 73).
- 127 Naopak hospodářská soutěž na základě výkonnosti může z podstaty věci vést k zániku nebo vytlačení konkurenčních podniků, které jsou méně výkonné, a tudíž pro spotřebitele méně zajímavé zejména z hlediska ceny, výroby, výběru, kvality nebo inovací (v tomto smyslu viz

rozsudky ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 22; ze dne 6. září 2017, *Intel v. Komise*, C-413/14 P, EU:C:2017:632, bod 134, jakož i ze dne 12. května 2022, *Servizio Elettrico Nazionale a další*, C-377/20, EU:C:2022:379, bod 45).

- 128 *A fortiori*, i když článek 102 SFEU ukládá podnikům v dominantním postavení zvláštní odpovědnost nezasahovat svým jednáním do účinné a nenarušené hospodářské soutěže na vnitřním trhu, postihuje nikoli samotnou existenci dominantního postavení, ale pouze jeho zneužívání (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 23, a ze dne 6. prosince 2012, *AstraZeneca v. Komise*, C-457/10 P, EU:C:2012:770, bod 188).

b) K tomu, čím se vyznačuje zneužití dominantního postavení

- 129 Aby bylo možné mít v daném případě za to, že jednání musí být kvalifikováno jako „zneužití dominantního postavení“, je zpravidla nutné prokázat, že prostřednictvím jiných prostředků, než které jsou používány v hospodářské soutěži na základě výkonnosti mezi podniky, má toto jednání za skutečný či potenciální důsledek omezení této hospodářské soutěže vyloučením stejně výkonných konkurenčních podniků z dotčeného trhu nebo trhů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 25), nebo brání jejich rozvoji na těchto trzích s tím, že je třeba uvést, že těmito trhy mohou být jak trhy, na kterých existuje dominantní postavení, tak i trhy související nebo sousední, na kterých může uvedené jednání vyvolat skutečné nebo potenciální důsledky (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. listopadu 1996, *Tetra Pak v. Komise*, C-333/94 P, EU:C:1996:436, body 25 až 27; ze dne 17. února 2011, *TeliaSonera Sverige*, C-52/09, EU:C:2011:83, body 84 až 86, jakož i ze dne 12. května 2022, *Servizio Elettrico Nazionale a další*, C-377/20, EU:C:2022:379, bod 76).
- 130 Toto prokázání, které může zahrnovat použití odlišných analýz v závislosti na druhu jednání, které je dotčené v daném případě, musí být nicméně provedeno v každém případě s ohledem na všechny relevantní skutkové okolnosti (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. dubna 2012, *Tomra Systems a další v. Komise*, C-549/10 P, EU:C:2012:221, bod 18, jakož i ze dne 19. ledna 2023, *Unilever Italia Mkt. Operations*, C-680/20, EU:C:2023:33, bod 40), bez ohledu na to, zda se týkají tohoto jednání samotného, relevantního trhu nebo trhů nebo fungování hospodářské soutěže na něm či na nich. Kromě toho musí toto prokázání mít za cíl prokázat na základě přesných a konkrétních prvků analýzy a důkazů, že uvedené jednání má přinejmenším schopnost mít za následek vyloučení z trhu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. ledna 2023, *Unilever Italia Mkt. Operations*, C-680/20, EU:C:2023:33, body 42, 51 a 52, jakož i citovaná judikatura).
- 131 Kromě samotného jednání, jehož skutečným nebo potenciálním důsledkem je omezení hospodářské soutěže na základě výkonnosti tím, že vyloučí stejně výkonné konkurenční podniky z dotčeného trhu nebo dotčených trhů, lze za „zneužití dominantního postavení“ kvalifikovat také jednání, u nichž je prokázáno, že jejich skutečným nebo potenciálním důsledkem, nebo dokonce účelem je zabránit v rané fázi vytvořením překážek vstupu nebo použitím jiných opatření k uzavření trhu nebo jiných prostředků odlišných od těch, které jsou používány v hospodářské soutěži na základě výkonnosti, potenciálně konkurenčním podnikům být jen ve vstupu na tento trh nebo na tyto trhy, a tím zabránit rozvoji konkurence na těchto trzích na úkor spotřebitelů tím, že na těchto trzích omezují výrobu, vývoj alternativních výrobků nebo služeb nebo dokonce inovací [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. ledna 2020, *Generics (UK) a další*, C-307/18, EU:C:2020:52, body 154 až 157].

- 132 Ačkoli tedy členskému státu jako takovému není zakázáno udělovat podniku zákonem nebo jiným právním předpisem výlučná nebo zvláštní práva na trhu, taková situace však nesmí tomuto podniku umožnit zneužít z toho vyplývající dominantní postavení, například vykonáváním dotčených práv způsobem, který brání potenciálně konkurenčním podnikům v přístupu na dotčený trh nebo související nebo sousední trhy (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. prosince 1991, *Merci convenzionali porto di Genova*, C-179/90, EU:C:1991:464, bod 14, jakož i ze dne 13. prosince 1991, *GB-Inno-BM*, C-18/88, EU:C:1991:474, body 17 až 19 a 24). Takový požadavek platí tím spíše, pokud taková práva přiznávají uvedenému podniku pravomoc určit, zda, a případně za jakých podmínek mohou jiné podniky vykonávat svou hospodářskou činnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, body 38 a 51).
- 133 Zachování nebo nenarušený rozvoj hospodářské soutěže na vnitřním trhu totiž může být zaručen, pouze pokud je zabezpečena rovnost příležitostí mezi podniky. Přiznat podniku, který vykonává určitou hospodářskou činnost, de iure nebo de facto pravomoc určovat, jaké jiné podniky jsou oprávněné vykonávat též tuto činnost, jakož i stanovit podmínky, za kterých může být tato činnost vykonávána, však tento podnik staví do situace střetu zájmů a přiznává mu zjevnou výhodu oproti jeho konkurentům tím, že mu umožňuje, aby jim zabránil v přístupu na dotčený trh nebo zvýhodnit svou vlastní činnost (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. prosince 1991, *GB-Inno-BM*, C-18/88, EU:C:1991:474, bod 25; ze dne 12. února 1998, *Raso a další*, C-163/96, EU:C:1998:54, body 28 a 29, a ze dne 1. července 2008, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, body 51 a 52), jakož i tak zabránit rozvoji hospodářské soutěže na základě výkonnosti na úkor spotřebitelů omezováním výroby, vývoje alternativních výrobků nebo služeb, nebo dokonce inovací.
- 134 V důsledku toho musí udělení výlučných nebo zvláštních práv přiznávajících takovou pravomoc dotčenému podniku nebo existence obdobné situace na relevantních trzích doprovázet omezení, povinnosti a kontrola schopné vyloučit riziko zneužití jeho dominantního postavení, aby samo o sobě neporušilo článek 102 SFEU ve spojení s článkem 106 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, bod 53).
- 135 Konkrétně pokud má dotčený podnik pravomoc určovat podmínky, za kterých mohou potenciálně konkurenční podniky vstoupit na trh, nebo rozhodnout v konkrétním případě v tomto ohledu prostřednictvím rozhodnutí o udělení předchozího schválení nebo o zamítnutí předchozího schválení takového přístupu, proto, aby tato pravomoc svou samotnou existencí neporušovala článek 102 SFEU ve spojení s článkem 106 SFEU, musí být upravena na základě transparentních, jasných a přesných hmotněprávních kritérií (obdobně viz rozsudek ze dne 28. února 2013, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, body 84 až 86, 90, 91 a 99), která umožní zabránit, aby mohla být použita svévolně. Tato kritéria musí být s to zajistit nediskriminační výkon takové pravomoci a umožnit účinný přezkum (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. února 2013, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, bod 99).
- 136 Kromě toho se dotčená pravomoc musí řídit transparentními a nediskriminačními procesními podmínkami týkajícími se zejména lhůt použitelných na podání žádosti o předchozí schválení a přijetí rozhodnutí o této žádosti. V tomto ohledu nesmí stanovené lhůty působit na úkor potenciálně konkurenčních podniků tím, že by jim bránily v účinném přístupu na trh (obdobně viz rozsudek ze dne 28. února 2013, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, body 86 a 92), a v konečném důsledku tak omezovaly výrobu, rozvoj alternativních výrobků nebo služeb a inovací.

- 137 Požadavky totožné s těmi, které byly připomenuty ve třech předchozích bodech tohoto rozsudku, platí tím více, pokud se podnik v dominantním postavení sám staví na základě svého autonomního jednání, a nikoli z důvodu udělení výlučných nebo zvláštních práv členským státem do situace, kdy může potenciálně konkurenčním podnikům zabránit v přístupu na daný trh (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. prosince 1991, GB-Inno-BM, C-18/88, EU:C:1991:474, bod 20). Tak tomu může být tehdy, pokud má tento podnik regulační, kontrolní a sankční pravomoc, která mu umožňuje schvalovat nebo kontrolovat tento přístup, tedy prostředek, který se liší od prostředků, které jsou běžně dostupné podnikům a které jsou mezi nimi používány v hospodářské soutěži na základě výkonnosti.
- 138 V důsledku toho musí být taková pravomoc rovněž doprovázena omezeními, povinnostmi a kontrolou, které jsou způsobilé vyloučit riziko zneužití dominantního postavení, aby nedošlo k porušení článku 102 SFEU.

c) Ke kvalifikaci pravidel týkajících se předchozího schválení klubových fotbalových soutěží a účasti klubů a sportovců v těchto soutěžích jako zneužití dominantního postavení

- 139 V projednávané věci z informací od předkládajícího soudu vyplývá, že jak FIFA, tak UEFA vykonávají hospodářskou činnost spočívající v organizaci a obchodním využití mezinárodních fotbalových soutěží, jakož i ve využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi. Obě tyto asociace tedy představují v tomto rozsahu podniky. Kromě toho mají obě dominantní postavení, nebo dokonce monopol na odpovídajícím trhu.
- 140 Dále z informací v předkládacím rozhodnutí vyplývá, že pravidla, ohledně kterých se tento soud obrací na Soudní dvůr, jsou obsažena ve stanovách přijatých FIFA a UEFA v jejich postavení asociací a na základě regulačních a kontrolních pravomocí, které si přiznaly a které přiznávají těmto dvěma entitám nejen pravomoc schvalovat vytvoření a organizaci nové klubové fotbalové soutěže na území Unie třetím podnikem, ale také pravomoc upravit pod hrozbou sankce účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takové soutěži.
- 141 Konečně podle informací od předkládajícího soudu se tyto různé pravomoci neřídí hmotněprávními kritérii ani procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní a nediskriminační povahu.
- 142 V tomto ohledu z judikatury citované v bodě 75 tohoto rozsudku vyplývá, že takové asociace odpovědné za sportovní disciplínu, jako je FIFA a UEFA, mohou přijímat, provádět a prosazovat pravidla týkající se nejen obecně organizace a průběhu mezinárodních soutěží v této disciplíně, v projednávané věci profesionálního fotbalu, ale také konkrétně jejich předchozího schválení, jakož i účasti profesionálních fotbalových klubů a hráčů v nich.
- 143 Tento sport, který má v Unii značný význam nejen ze společenského a kulturního hlediska (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. prosince 1995, Bosman, C-415/93, EU:C:1995:463, bod 106, a ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais, C-325/08, EU:C:2010:143, bod 40), ale také z hlediska mediálního, se totiž vyznačuje mimo jiné tím, že vede k pořádání mnoha soutěží na evropské i národní úrovni, kterých se účastní velké množství klubů a velké množství hráčů. Kromě toho se podobně jako některé jiné sporty vyznačuje tím, že účast v těchto soutěžích je vyhrazena týmům, které dosáhly určitých sportovních výsledků (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. prosince 1995, Bosman, C-415/93, EU:C:1995:463, bod 132), přičemž průběh těchto

soutěží je založen na konfrontaci a postupném vyřazování těchto týmů. Je tedy založen hlavně na sportovních zásluhách, které lze zajistit pouze tehdy, pokud se všechny zúčastněné týmy utkávají za jednotných regulačních a technických podmínek, které zajišťují určitou rovnost příležitostí.

- 144 Tyto různé zvláštní rysy umožňují mít za to, že je legitimní podřídit organizaci a průběh mezinárodních profesionálních fotbalových soutěží společným pravidlům, jejichž cílem je zaručit stejnorodost a koordinaci těchto soutěží v rámci společného kalendáře a v širším rozsahu náležitě a účinně podporovat pořádání sportovních soutěží založených na rovnosti příležitostí a na výkonnosti. Kromě toho je legitimní zajistit dodržování těchto společných pravidel prostřednictvím takových pravidel, jako jsou pravidla zavedená FIFA a UEFA, pokud jde o předchozí schválení uvedených soutěží, jakož i účast klubů a hráčů v nich.
- 145 V rozsahu, v němž jsou taková pravidla pro předchozí schválení a účast takto legitimní ve specifickém kontextu profesionálního fotbalu a hospodářských činností, které výkon tohoto sportu vyvolává, nelze kvalifikovat jejich přijetí, ani jejich provádění v zásadě a obecně jako „zneužití dominantního postavení“ (ohledně omezení volného pohybu služeb obdobně viz rozsudek ze dne 11. dubna 2000, *Deliège*, C-51/96 a C-191/97, EU:C:2000:199, bod 64).
- 146 Totéž platí pro sankce zavedené pro doplnění těchto pravidel, jelikož takové sankce jsou v zásadě legitimní pro zajištění efektivity uvedených pravidel (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2006, *Meca-Medina a Majcen v. Komise*, C-519/04 P, EU:C:2006:492, bod 44).
- 147 Naproti tomu žádný ze zvláštních rysů, které charakterizují profesionální fotbal, nemůže umožnit považovat za legitimní přijetí a *a fortiori* provedení pravidel pro předchozí schválení a účast, která obecně nejsou doprovázena omezeními, povinnostmi a kontrolou, které jsou s to vyloučit riziko zneužití dominantního postavení, a zejména se neřídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které jsou s to zaručit jejich transparentní, objektivní, přesnou a nediskriminační povahu, přestože přiznávají entitě, která je má provádět, pravomoc zabránit jakémukoli konkurenčnímu podniku v přístupu na trh. Taková pravidla musí být považována za porušení článku 102 SFEU, jak vyplývá z bodů 134 až 138 tohoto rozsudku.
- 148 Stejně tak v případě neexistence hmotněprávních kritérií a procesních podmínek zajišťujících transparentní, objektivní, přesnou, nediskriminační a přiměřenou povahu sankcí zavedených pro doplnění těchto pravidel, musí být takové sankce považovány již ze své povahy za porušení článku 102 SFEU, protože mají diskreční povahu. Taková situace totiž neumožňuje transparentním a objektivním způsobem ověřit, zda je jejich provedení v každém konkrétním případě odůvodněné a přiměřené s ohledem na konkrétní charakteristiky dotčeného projektu na vytvoření mezinárodní klubové soutěže.
- 149 V tomto ohledu je irelevantní okolnost, že FIFA a UEFA nemají zákonný monopol a že konkurenční podniky mohou teoreticky vytvářet nové soutěže, které by nepodléhaly pravidlům přijatým a uplatňovaným těmito dvěma asociacemi. Jak totiž vyplývá z informací od předkládajícího soudu, dominantní postavení FIFA a UEFA na trhu organizace a obchodního využití mezinárodních klubových fotbalových soutěží je takové, že v praxi je za současného stavu nemožné vytvořit životaschopným způsobem soutěž mimo jejich ekosystém, s ohledem na kontrolu, kterou vykonávají přímo nebo prostřednictvím národních fotbalových asociací, které jsou jejich členy, nad kluby, hráči a také nad takovými jinými druhy soutěží, jako jsou soutěže organizované na národní úrovni.

- 150 V projednávané věci však přísluší předkládajícímu soudu, aby kvalifikoval pravidla dotčená v původním řízení s ohledem na článek 102 SFEU poté, co provede případná dodatečná ověření, která bude považovat za nezbytná.
- 151 Z tohoto hlediska je třeba upřesnit, že proto, aby bylo možné mít za to, že taková pravidla pro předchozí schválení sportovních soutěží a účast v těchto soutěžích, jako jsou pravidla dotčená v původním řízení, se řídí transparentními, objektivními a přesnými hmotněprávními kritérii, jakož i transparentními a nediskriminačními procesními podmínkami, které nebrání účinnému přístupu na trh, je zvláště nutné, aby tato kritéria a tyto podmínky byly stanoveny v přístupné formě před jakýmkoli provedením uvedených pravidel. Kromě toho proto, aby bylo možné uvedená kritéria a uvedené podmínky považovat za nediskriminační, je třeba, zejména s ohledem na skutečnost, že takové entity, jako je FIFA a UEFA, samy vykonávají různé hospodářské činnosti na trhu, jehož se týkají jejich pravidla pro předchozí schválení a účast, aby tatáž kritéria a tytéž podmínky nepodmiňovaly organizaci a obchodní využití třetích soutěží, jakož i účast klubů a hráčů v nich požadavky, které by byly buď odlišné od těch, které se vztahují na soutěže organizované a obchodně využívané rozhodovací entitou, nebo stejné nebo podobné, ale v praxi nemožné nebo nadměrně obtížně splnitelné podnikem, který nemá stejné postavení jako asociace nebo nemá stejné pravomoci jako tato entita, a který je tedy v jiné situaci než tato entita. Konečně proto, aby takové sankce zavedené pro doplnění pravidel pro předchozí schválení a účast, jako jsou sankce dotčené v původním řízení, nebyly diskreční, musí se řídit kritérii, která musí být rovněž nejen transparentní, objektivní, přesná a nediskriminační, ale musí rovněž zaručovat, že tyto sankce budou v každém konkrétním případě stanoveny v souladu se zásadou proporcionality s přihlédnutím zejména k povaze, délce trvání a závažnosti zjištěného porušení.
- 152 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že zneužití dominantního postavení představuje skutečnost, že asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, přijaly a provedly pravidla, která pod hrozbou sankcí podmiňují vytvoření nové klubové fotbalové soutěže třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takové soutěži, aniž se tyto různé pravomoci řídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.

2. K druhé otázce, týkající se výkladu čl. 101 odst. 1 SFEU v případě pravidel pro předchozí schválení klubových fotbalových soutěží a účast klubů a hráčů v těchto soutěžích

- 153 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 101 odst. 1 SFEU vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí sdružení podniků, jehož účelem nebo důsledkem je vyloučení hospodářské soutěže, představuje skutečnost, že asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, přijaly a provedly přímo nebo prostřednictvím národních fotbalových asociací, které jsou jejich členy, pravidla, která podmiňují vytvoření nové klubové fotbalové soutěže třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením, aniž se tato pravomoc řídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit její transparentní, objektivní a nediskriminační povahu.
- 154 Vzhledem k informacím od předkládajícího soudu, z nichž vychází tato otázka, a z týchž důvodů, jako jsou důvody, které byly uvedeny v bodě 121 tohoto rozsudku, je však třeba mít za to, že podstatou uvedené otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 101 odst. 1 SFEU vykládán

v tom smyslu, že rozhodnutí sdružení podniků, jehož účelem nebo důsledkem je vyloučení hospodářské soutěže, představuje skutečnost, že asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, přijaly a provedly přímo nebo prostřednictvím národních fotbalových asociací, které jsou jejich členy, pravidla, která pod hrozbou sankcí podmiňují vytvoření nové klubové fotbalové soutěže třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takové soutěži, aniž se tyto různé pravomoci řídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.

a) K pojmu jednání, jehož „účelem“ nebo „důsledkem“ je narušení hospodářské soutěže, a k tomu, čím se takové jednání vyznačuje

- 155 Zprvč čl. 101 odst. 1 SFEU prohlašuje za neslučitelné s vnitřním trhem, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu.
- 156 V projednávané věci, jak vyplývá ze znění otázky, je podstatou otázky předkládajícího soudu položené Soudnímu dvoru pouze to, zda musí být čl. 101 odst. 1 SFEU vykládán v tom smyslu, že taková rozhodnutí sdružení podniků, jako jsou rozhodnutí, která jsou materializována v pravidlech FIFA a UEFA, na která předkládající soud odkazuje, mají „za účel nebo důsledek“ „vyloučení“ hospodářské soutěže.
- 157 Předkládací rozhodnutí však rovněž jasně zdůrazňuje důvody, které vedly tento soud k závěru, že tato rozhodnutí sdružení podniků mohou kromě toho ovlivnit obchod mezi členskými státy.
- 158 Zadruhé, aby v daném případě bylo možné mít za to, že dohoda, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě spadá pod zákaz uvedený v čl. 101 odst. 1 SFEU, musí být v souladu se samotným zněním tohoto ustanovení prokázáno, že účelem tohoto jednání nebo jeho důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. června 1966, LTM, 56/65, EU:C:1966:38, s. 359, a ze dne 29. června 2023, Super Bock Bebidas, C-211/22, EU:C:2023:529, bod 31).
- 159 Za tímto účelem je třeba nejprve přezkoumat účel daného jednání. Pokud se po tomto zkoumání ukáže, že toto jednání má protisoutěžní účel, není nutné zkoumat jeho důsledky pro hospodářskou soutěž. Pouze v případě, že není možné mít za to, že uvedené jednání má takový protisoutěžní účel, je třeba následně zkoumat jeho důsledky (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. června 1966, LTM, 56/65, EU:C:1966:38, s. 359, jakož i ze dne 26. listopadu 2015, Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, body 16 a 17).
- 160 Přezkum, který je třeba provést, se tedy liší podle toho, zda „účelem“ nebo „důsledkem“ dotčeného jednání je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže, přičemž každý z těchto dvou pojmů podléhá odlišnému právnímu režimu a režimu dokazování [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, EU:C:2020:52, bod 63].

1) *K tomu, čím se vyznačuje jednání, jehož „účelem“ je vyloučit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž*

- 161 Jak vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, jak byla shrnuta zvláště v rozsudcích ze dne 23. ledna 2018, F. Hoffmann-La Roche a další (C-179/16, EU:C:2018:25, bod 78), a ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další (C-307/18, EU:C:2020:52, bod 67), pojem protisoutěžní „účel“, i když – jak vyplývá z bodů 158 a 159 tohoto rozsudku – nepředstavuje výjimku ve srovnání s pojmem protisoutěžní „důsledek“, musí být nicméně vykládán restriktivně.
- 162 Tento pojem tak musí být chápán tak, že se vztahuje výlučně na určité druhy koordinace mezi podniky, které vykazují dostatečný stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži, aby bylo možné mít za to, že přezkum jejich důsledků není nutný. Některé formy koordinace mezi podniky mohou být totiž považovány za škodlivé pro řádné fungování normální hospodářské soutěže již ze své povahy [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. června 1966, LTM, 56/65, EU:C:1966:38, s. 359; ze dne 23. ledna 2018, F. Hoffmann-La Roche a další, C-179/16, EU:C:2018:25, bod 78, jakož i ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, EU:C:2020:52, bod 67].
- 163 Mezi druhy jednání, které je třeba za takové považovat, patří především určitá koluzivní jednání, která jsou obzvláště škodlivá pro hospodářskou soutěž, jako jsou horizontální kartely, které vedou k určení cen, omezení výrobních kapacit nebo rozdělení zákazníků. Tyto druhy jednání totiž mohou vést ke zvýšení cen nebo ke snížení výroby a tedy nabídky, což vede ke špatnému využívání zdrojů na úkor podniků uživatelů a spotřebitelů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 20. listopadu 2008, Beef Industry Development Society a Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, body 17 a 33; ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 51, jakož i ze dne 16. července 2015, ING Pensii, C-172/14, EU:C:2015:484, bod 32).
- 164 Aniž by nutně musely být stejně škodlivé pro hospodářskou soutěž, mohou být v určitých případech za protisoutěžní z hlediska účelu považovány i jiné druhy jednání. Tak je tomu zejména v případě určitých druhů horizontálních dohod jiných než kartelů, například těch, které vedou k vyloučení konkurenčních podniků z trhu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, EU:C:2020:52, body 76, 77, 83 až 87 a 101, jakož i ze dne 25. března 2021, Lundbeck v. Komise, C-591/16 P, EU:C:2021:243, body 113 a 114], nebo určitých druhů rozhodnutí sdružení podniků (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. ledna 1987, Verband der Sachversicherer v. Komise, 45/85, EU:C:1987:34, bod 41).
- 165 Má-li být určeno v daném případě, zda dohoda, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě svou povahou vykazuje dostatečný stupeň škodlivosti ve vztahu k hospodářské soutěži proto, aby bylo možné mít za to, že jeho účelem je vyloučit, omezit nebo narušit tuto soutěž, je nutné posoudit zaprvé znění dohody, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě, zadruhé hospodářský a právní kontext, do kterého spadají, a zatřetí cíle, kterých mají dosáhnout (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 53, jakož i ze dne 23. ledna 2018, F. Hoffmann-La Roche a další, C-179/16, EU:C:2018:25, bod 79).
- 166 Pokud jde v tomto ohledu nejprve o posuzování hospodářského a právního kontextu, do kterého spadá dotčené jednání, je třeba zohlednit povahu dotčených výrobků nebo služeb, jakož i skutečné podmínky, kterými se vyznačuje struktura a fungování dotčeného odvětví nebo trhu anebo dotčených odvětví nebo trhů (rozsudky ze dne 11. září 2014, CB v. Komise, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 53, jakož i ze dne 23. ledna 2018, F. Hoffmann-La Roche a další, C-179/16,

EU:C:2018:25, bod 80). Naproti tomu není nikterak nutné zkoumat, natož prokazovat důsledky tohoto jednání pro hospodářskou soutěž, ať již skutečné nebo potenciální a negativní nebo pozitivní, jak vyplývá z judikatury citované v bodech 158 a 159 tohoto rozsudku.

- 167 Dále, pokud jde o cíle sledované dotčeným jednáním, je třeba určit objektivní cíle, kterých má toto jednání dosáhnout s ohledem na hospodářskou soutěž. Naproti tomu okolnost, že zúčastněné podniky jednaly bez subjektivního úmyslu vyloučit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž, a skutečnost, že sledovaly určité legitimní cíle, nejsou pro účely použití čl. 101 odst. 1 SFEU určující (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. dubna 2006, *General Motors v. Komise*, C-551/03 P, EU:C:2006:229, body 64 a 77, jakož i citovaná judikatura, a ze dne 20. listopadu 2008, *Beef Industry Development Society a Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, bod 21).
- 168 Konečně ze zohlednění všech skutečností uvedených v předchozích třech bodech tohoto rozsudku musí být v každém případě patrné přesné důvody, proč dotčené jednání vykazuje dostatečný stupeň škodlivosti s ohledem na hospodářskou soutěž, který odůvodňuje, aby bylo možné mít za to, že je jeho účelem vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. září 2014, *CB v. Komise*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 69).

2) K tomu, čím se vyznačuje jednání, jehož „důsledkem“ je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže

- 169 Pojem jednání s protisoutěžním „důsledkem“ zahrnuje jakékoli jednání, které nelze považovat za jednání s protisoutěžním „účelem“, pokud je prokázáno, že skutečným nebo potenciálním důsledkem takového jednání je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže, a to citelně [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. května 1998, *Deere v. Komise*, C-7/95 P, EU:C:1998:256, bod 77, jakož i ze dne 30. ledna 2020, *Generics (UK) a další*, C-307/18, EU:C:2020:52, bod 117].
- 170 Za tímto účelem je třeba zkoumat hospodářskou soutěž ve skutečném rámci, který by vznikl nebýt dohody, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě [rozsudky ze dne 30. června 1966, *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, s. 360, jakož i ze dne 30. ledna 2020, *Generics (UK) a další*, C-307/18, EU:C:2020:52, bod 118], a to vymezením trhu nebo trhů, na nichž má toto jednání vyvolat své důsledky, a následnou charakterizací těchto důsledků, ať již skutečných, nebo potenciálních. Toto posouzení samo o sobě vyžaduje zohlednění všech relevantních okolností.

b) Ke kvalifikaci pravidel pro předchozí schválení klubových fotbalových soutěží a účast klubů a hráčů v těchto soutěžích jako rozhodnutí sdružení podniků, jehož „účelem“ je omezit hospodářskou soutěž

- 171 V projednávané věci z informací z předkládacího rozhodnutí nejprve vyplývá, že pravidla FIFA a UEFA, ohledně kterých se předkládající soud obrací na Soudní dvůr, přiznávají těmto dvěma entitám nejen pravomoc schvalovat vytvoření a pořádání jakékoli fotbalové soutěže na území Unie, tedy zejména jakékoli nové klubové fotbalové soutěže, kterou by plánoval třetí podnik, ale také pravomoc kontrolovat účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takové soutěži, a to pod hrozbou sankcí.
- 172 Pokud jde konkrétně o obsah pravidel FIFA, z informací z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že zaprvé stanoví, že žádná mezinárodní liga nebo jiné podobné seskupení klubů nebo lig nemůže být vytvořeno bez souhlasu této entity a národní fotbalové asociace nebo asociací, jejichž jsou

tyto kluby nebo ligy členy. Zadržet žádný zápas nebo soutěž se nemůže konat bez předchozího schválení FIFA, UEFA a této asociace či těchto asociací. Zatřetí žádný hráč nebo tým registrovaný u národní fotbalové asociace, která je členem FIFA nebo UEFA, nesmí hrát zápas, ani mít sportovní kontakt s jiným neregistrovaným hráčem nebo týmem bez souhlasu FIFA. Začtvrté asociace, ligy nebo kluby, které jsou členem národní fotbalové asociace, která je členem FIFA, se mohou registrovat u jiné členské asociace nebo se účastnit soutěží v její územní působnosti pouze výjimečně a se souhlasem FIFA, UEFA a obou dotýčných asociací.

- 173 Pravidla UEFA podle předkládacího rozhodnutí zaprvé stanoví, že pouze tato entita rozhoduje v rámci své územní působnosti o organizaci a zrušení mezinárodních soutěží, kterých se účastní národní fotbalové asociace, které jsou členy UEFA, nebo kluby, které jsou u nich registrovány, s výjimkou soutěží, které pořádá FIFA. Zadržet mezinárodní zápasy, soutěže nebo turnaje, které neorganizuje UEFA, ale hrají se v rámci její územní působnosti, vyžadují předchozí schválení FIFA, UEFA nebo příslušných členských asociací v souladu s předpisy FIFA pro mezinárodní zápasy. Zatřetí žádné seskupení ani aliance mezi ligami nebo kluby přímo či nepřímo registrovanými u různých národních fotbalových asociací, které jsou členy UEFA, nelze vytvořit bez souhlasu UEFA.
- 174 Kromě toho žádná z pravomocí, kterými disponují FIFA a UEFA, se podle předkládacího soudu neřídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by bylo s to zajistit jejich transparentní, objektivní a nediskriminační povahu, jako jsou ty, které jsou uvedeny v bodě 151 tohoto rozsudku.
- 175 Dále z bodů 142 až 149 tohoto rozsudku vyplývá, že i když zvláštní povaha mezinárodních fotbalových soutěží a skutečné podmínky, kterými se vyznačuje struktura a fungování trhu organizace a obchodního využití těchto soutěží na území Unie, umožňují považovat v zásadě za legitimní taková pravidla pro předchozí schválení, jako jsou ta, která byla právě připomenuta, tyto aspekty kontextu naproti tomu nemohou legitimizovat absenci hmotněprávních kritérií a procesních podmínek, které by byly s to zaručit transparentní, objektivní, přesnou a nediskriminační povahu takových pravidel.
- 176 Konečně, i když přijetí těchto pravidel pro předchozí schválení může být odůvodněno sledováním určitých legitimních cílů, jako je cíl spočívající v zajištění respektování zásad, hodnot a pravidel hry, které jsou základem profesionálního fotbalu, nic to nemění na tom, že tato pravidla podřizují pravomoci předchozího schválení a sankční pravomoci entit, které je přijaly jako sdružení podniků, organizování a obchodní využití jakékoli jiné mezinárodní fotbalové soutěže než jsou ty soutěže, které tyto dvě entity organizují souběžně v rámci výkonu hospodářské činnosti. Tato pravidla přitom dávají uvedeným entitám pravomoc schvalovat, kontrolovat nebo podmiňovat přístup jakéhokoli potenciálně konkurenčního podniku na dotčený trh a určovat tak míru hospodářské soutěže, která může na tomto trhu existovat, i podmínky, za nichž může být tato případná hospodářská soutěž vykonávána. Z tohoto důvodu tato pravidla mohou umožňovat, a když ne vyloučit z uvedeného trhu jakýkoli konkurenční podnik, byť stejně účinný, tak alespoň omezit koncepci a obchodní využití soutěží, které jsou alternativní nebo nové z hlediska formátu nebo obsahu. Tímto způsobem mohou uvedená pravidla mimoto zbavit profesionální fotbalové kluby a sportovce jakékoli možnosti účastnit se takových soutěží, i když by mohly například nabízet inovativní formát, při respektování všech zásad, hodnot a pravidel hry, které jsou základem tohoto sportu. V konečném důsledku mohou diváky a televizní diváky připravit o jakoukoli možnost zúčastnit se takových soutěží nebo sledovat jejich vysílání.

- 177 Kromě toho v rozsahu, v němž jsou pravidla pro předchozí schválení mezinárodních klubových fotbalových soutěží doprovázena pravidly týkajícími se účasti profesionálních fotbalových klubů a hráčů v těchto soutěžích, jakož i sankcí, ke kterým tato účast může vést, je třeba dodat, že tato pravidla mohou zjevně posílit protisoutěžní účel, který je vlastní každému mechanismu předchozího schválení, který není doprovázen omezeními, povinnostmi a kontrolou, které by byly s to zaručit jeho transparentní, objektivní, přesnou a nediskriminační povahu. Posilují totiž překážku vstupu vyplývající z takového mechanismu tím, že brání jakémukoli podniku organizujícímu potenciálně konkurenční soutěž, aby užitečně využil zdroje dostupné na trhu, a sice kluby a hráče, kteří jsou v případě účasti v soutěži, která nezískala předchozí schválení od FIFA a UEFA, vystaveni sankcím, které se, jak je uvedeno v bodě 148 tohoto rozsudku, neřídí žádným hmotněprávním kritériem, ani žádnou procesní podmínkou, které by byly s to zajistit jejich transparentnost, objektivitu, přesnost, nediskriminační povahu a přiměřenost.
- 178 Ze všech těchto důvodů je třeba mít za to, že v případě, že se neřídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zaručit jejich transparentnost, objektivitu, přesnost, nediskriminační povahu a přiměřenost, jako jsou ty, které jsou uvedeny v bodě 151 tohoto rozsudku, vykazují taková pravidla pro předchozí schválení, účast a sankce, jako jsou pravidla dotčená v původním řízení, ze své povahy dostatečný stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž, a jejich účelem je tak vyloučení hospodářské soutěže. Vztahuje se na ně tedy zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 SFEU, aniž je nutné zkoumat jejich skutečné nebo potenciální důsledky.
- 179 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 101 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí sdružení podniků, jehož účelem je vyloučení hospodářské soutěže, představuje skutečnost, že asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, přijaly a provedly přímo nebo prostřednictvím národních fotbalových asociací, které jsou jejich členy, pravidla, která pod hrozbou sankcí podmiňují vytvoření nové klubové fotbalové soutěže třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takové soutěži, aniž se tyto různé pravomoci řídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.

3. Ke třetí otázce, týkající se výkladu čl. 101 odst. 1 a článku 102 SFEU v případě jednání, které spočívá v hrozbě uložení sankcí klubům a sportovcům, kteří by se zúčastnili neschválených soutěží

- 180 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 101 odst. 1 a článek 102 SFEU vykládány v tom smyslu, že rozhodnutí sdružení podniků protisoutěžní povahy nebo zneužití dominantního postavení představuje skutečnost, že takové entity, jako jsou FIFA a UEFA, veřejně oznámily, že jakémukoli profesionálnímu fotbalovému klubu nebo jakémukoli hráči, kteří se zúčastní klubové fotbalové soutěže, která jimi nebyla předem schválena, budou uloženy sankce, pokud se tyto sankce neřídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.
- 181 S ohledem na odpovědi podané na předchozí dvě otázky, a zvláště na úvahy uvedené v bodech 148 a 177 tohoto rozsudku, z nichž vyplývá, že takové veřejné oznámení představuje provedení pravidel, která jsou v rozporu jak s článkem 102 SFEU, tak s čl. 101 odst. 1 SFEU, a proto se i na něj vztahují zákazy stanovené těmito dvěma ustanoveními, není namístě na tuto otázku odpovídat samostatně.

4. K páté otázce, týkající se možnosti odůvodnit pravidla pro předchozí schválení soutěží a účast klubů a sportovců v těchto soutěžích

182 Podstatou páté otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba projednat před čtvrtou otázkou, jelikož se vztahuje k týmž pravidlům FIFA a UEFA, jako jsou pravidla, kterých se týkají první tři otázky, je, zda musí být čl. 101 odst. 3 SFEU a judikatura Soudního dvora týkající se článku 102 SFEU vykládány v tom smyslu, že se na pravidla, podle nichž asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizováním soutěží, pod hrozbou sankcí podmiňují vytváření klubových fotbalových soutěží třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v těchto soutěžích, může vztahovat výjimka nebo mohou být považována za odůvodněná.

a) K možnosti považovat určitá konkrétní jednání za jednání, na která se nevztahují čl. 101 odst. 1 a článek 102 SFEU

183 Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že ne každá dohoda mezi podniky nebo ne každé rozhodnutí sdružení podniků, které omezují svobodu jednání podniků, jež jsou stranami této dohody nebo se musí podřídit tomuto rozhodnutí, spadají nezbytně pod zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 SFEU. Zkoumání hospodářského a právního kontextu, do něhož spadají některé z těchto dohod a rozhodnutí, totiž může vést k závěru, zaprvé že jsou odůvodněny sledováním jednoho nebo několika legitimních cílů obecného zájmu, které samy o sobě nejsou protisoutěžní, zadruhé že konkrétní prostředky použité k dosažení těchto cílů jsou skutečně nezbytné pro tento účel, a zatřetí že i když se jeví, že vlastním důsledkem těchto prostředků je přinejmenším potenciální omezení nebo narušení hospodářské soutěže, tento vlastní důsledek nepřesahuje rámec toho, co je nezbytné, zvláště tím, že by vylučoval veškerou hospodářskou soutěž. Tuto judikaturu lze použít zvláště v případě dohod nebo rozhodnutí ve formě pravidel přijatých takovou asociací, jako je profesní asociace nebo sportovní asociace, za účelem dosažení určitých cílů etické nebo deontologické povahy a v širším rozsahu za účelem úpravy výkonu profesní činnosti, pokud dotyčná asociace prokáže, že jsou splněny výše připomenuté podmínky (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. února 2002, *Wouters a další*, C-309/99, EU:C:2002:98, bod 97; ze dne 18. července 2006, *Meca-Medina a Majcen v. Komise*, C-519/04 P, EU:C:2006:492, body 42 až 48, jakož i ze dne 28. února 2013, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, body 93, 96 a 97).

184 Konkrétně v oblasti sportu Soudní dvůr na základě důkazů, které měl k dispozici, dospěl k závěru, že antidopingová úprava přijatá Mezinárodním olympijským výborem (MOV) nespadá pod zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 SFEU, přestože omezuje svobodu jednání sportovců a jejím vlastním důsledkem je omezení potenciální soutěže mezi nimi tím, že vymezuje hranici, při jejímž překročení představuje přítomnost nandrolonu doping, za účelem zachování poctivého, čestného a objektivního průběhu sportovních soutěží, zajištění rovnosti příležitostí mezi sportovci, ochrany jejich zdraví a dodržování etických hodnot, které jsou základem sportu, včetně zásluh (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2006, *Meca-Medina a Majcen v. Komise*, C-519/04 P, EU:C:2006:492, body 43 až 55).

185 Naproti tomu judikaturu uvedenou v bodě 183 tohoto rozsudku nelze použít v případě jednání, která bez ohledu na to, zda pocházejí od takové asociace, či nikoli a nezávisle na legitimních cílech obecného zájmu, kterých by bylo možné se dovolávat pro jejich vysvětlení, porušují svou

samotnou povahou článku 102 SFEU, jak ostatně již implicitně, ale nutně vyplývá z judikatury Soudního dvora (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, bod 53).

- 186 Vzhledem k tomu, že neexistence subjektivního úmyslu vyloučit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž a sledování případně legitimních cílů nejsou pro účely použití čl. 101 odst. 1 SFEU rovněž rozhodující a že je třeba článku 101 a 102 SFEU vykládat a používat soudržně, je třeba mít za to, že judikaturu uvedenou v bodě 183 tohoto rozsudku nelze použít ani v případě jednání, která se zdaleka neomezují pouze na to, že jejich inherentním „důsledkem“ je přinejmenším potenciálně omezit hospodářskou soutěž tím, že omezují svobodu jednání určitých podniků, ale která z hlediska této hospodářské soutěže vykazují stupeň škodlivosti odůvodňující závěr, že jejich samotným „účelem“ je její vyloučení, omezení nebo narušení. Pouze v případě, že se po přezkumu jednání dotčeného v daném případě ukáže, že účelem tohoto jednání není vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže, je třeba následně určit, zda se na toto jednání může vztahovat tato judikatura (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. února 2013, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, bod 69; ze dne 4. září 2014, *API a další*, C-184/13 až C-187/13, C-194/13, C-195/13 a C-208/13, EU:C:2014:2147, bod 49, jakož i ze dne 23. listopadu 2017, *ČEZ Elektro Bulgaria a FrontEx International*, C-427/16 a C-428/16, EU:C:2017:890, body 51, 53, 56 a 57).
- 187 Pokud jde o jednání, jehož účelem je vyloučit, omezit nebo narušit hospodářskou soutěž, může se na něj tedy vztahovat výjimka ze zákazu stanoveného v čl. 101 odst. 1 SFEU pouze na základě čl. 101 odst. 3 SFEU a za předpokladu, že jsou splněny všechny podmínky stanovené tímto ustanovením (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. listopadu 2008, *Beef Industry Development Society a Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, bod 21).
- 188 V projednávané věci je třeba s přihlédnutím k informacím v předkládacím rozhodnutí a k odpovědím, které Soudní dvůr poskytl s ohledem na tyto informace na první tři otázky položené předkládajícím soudem, mít za to, že judikatura připomenutá v bodě 183 tohoto rozsudku se nepoužije v případě takových pravidel, jako jsou pravidla dotčená v původním řízení.

b) K výjimce stanovené v čl. 101 odst. 3 SFEU

- 189 Ze samotného znění čl. 101 odst. 3 SFEU vyplývá, že na každou dohodu, každé rozhodnutí sdružení podniků nebo každé jednání ve vzájemné shodě, které je v rozporu s čl. 101 odst. 1 SFEU, bez ohledu na to, zda z důvodu svého protisoutěžního účelu nebo důsledku, lze uplatnit výjimku, pokud splňuje všechny podmínky stanovené za tímto účelem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. července 1985, *Remia a další v. Komise*, 42/84, EU:C:1985:327, bod 38, jakož i ze dne 11. září 2014, *MasterCard a další v. Komise*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, bod 230), přičemž tyto podmínky jsou striktnější, než jsou podmínky uvedené v bodě 183 tohoto rozsudku.
- 190 V souladu s čl. 101 odst. 3 SFEU je využití této výjimky v daném případě podmíněno splněním čtyř kumulativních podmínek. Zaprvé musí být prokázáno s dostatečným stupněm pravděpodobnosti (rozsudek ze dne 6. října 2009, *GlaxoSmithKline Services a další v. Komise a další*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P, EU:C:2009:610, bod 95), že dotčená dohoda, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě přispívají k nárůstu efektivnosti zlepšením výroby nebo distribuce dotčených výrobků nebo služeb anebo podporou technického či hospodářského pokroku. Zadruhé musí být ve stejném rozsahu prokázáno, že přiměřený podíl na výhodách plynoucích z tohoto nárůstu efektivnosti je vyhrazen uživatelům. Zatřetí dotčená

dohoda, rozhodnutí nebo jednání nesmí zúčastněným podnikům ukládat omezení, která nejsou nezbytná k dosažení takového nárůstu efektivnosti. Začtvrté tato dohoda, toto rozhodnutí nebo toto jednání nesmí zúčastněným podnikům umožnit vyloučit veškerou účinnou hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části dotčených výrobků nebo služeb.

- 191 Je věcí strany, která se takové výjimky dovolává, aby prokázala prostřednictvím přesvědčivých argumentů a důkazů, že všechny podmínky požadované pro udělení výjimky jsou splněny (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. července 1985, *Remia a další v. Komise*, 42/84, EU:C:1985:327, bod 45, jakož i ze dne 6. října 2009, *GlaxoSmithKline Services a další v. Komise a další*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P, EU:C:2009:610, bod 82). Pokud jsou tyto argumenty a důkazy takové povahy, že vyžadují, aby je druhá strana přesvědčivě vyvrátila, je přípustné při absenci takového vyvrácení dospět k závěru, že důkazní břemeno, které spočívá na straně dovolávající se čl. 101 odst. 3 SFEU, je uneseno (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 7. ledna 2004, *Aalborg Portland a další v. Komise*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 79, jakož i ze dne 6. října 2009, *GlaxoSmithKline Services a další v. Komise a další*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P, EU:C:2009:610, bod 83).
- 192 Pokud jde konkrétně o první podmínku připomenutou v bodě 190 tohoto rozsudku, nárůst efektivnosti, který musí dohoda, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě umožnit dosáhnout, odpovídá nikoli celé výhodě, kterou zúčastněné podniky získávají z této dohody, rozhodnutí nebo jednání v rámci své hospodářské činnosti, ale pouze výrazným objektivním výhodám, které tato dohoda, rozhodnutí nebo jednání, posuzováno specificky, umožňují dosáhnout v různých dotčených odvětvích nebo na různých dotčených trzích. Dále k tomu, aby tato první podmínka mohla být považována za splněnou, je třeba nejen prokázat reálnost a rozsah tohoto nárůstu efektivnosti, ale také prokázat, že může kompenzovat nevýhody vyplývající z dotčené dohody, rozhodnutí nebo jednání z hlediska hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. července 1966, *Consten a Grundig v. Komise*, 56/64 a 58/64, EU:C:1966:41, s. 502, a ze dne 11. září 2014, *MasterCard a další v. Komise*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, body 232, 234 a 236, jakož i obdobně ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 43).
- 193 Pokud jde o druhou podmínku připomenutou v bodě 190 tohoto rozsudku, tato podmínka předpokládá prokázání, že nárůst efektivnosti, který má umožnit dosáhnout dotčená dohoda, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě, má příznivý dopad na všechny uživatele, ať už profesionály, zprostředkovatele nebo konečné spotřebitele, v různých dotčených odvětvích nebo na různých dotčených trzích (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. listopadu 2006, *Asnef-Equifax a Administración del Estado*, C-238/05, EU:C:2006:734, bod 70, jakož i ze dne 11. září 2014, *MasterCard a další v. Komise*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, body 236 a 242).
- 194 Z toho vyplývá, že v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, kdy jednání porušující čl. 101 odst. 1 SFEU má protisoutěžní účel, tj. vykazuje dostatečný stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž, a kdy jím mimoto mohou být dotčeny různé kategorie uživatelů nebo spotřebitelů, je třeba určit, zda a případně do jaké míry má toto jednání navzdory své škodlivosti příznivý dopad na každou z těchto kategorií.

- 195 Ve věci v původním řízení tedy bude na předkládajícím soudu, aby posoudil, zda pravidla pro předchozí schválení, účast a sankce dotčená v původním řízení mohou mít příznivý dopad na různé kategorie „uživatelů“, kterými jsou zejména národní fotbalové asociace, profesionální nebo amatérské kluby, profesionální nebo amatérští hráči, mladí hráči, jakož i v širším rozsahu spotřebitelé, ať už diváci nebo televizní diváci.
- 196 V tomto ohledu je však třeba připomenout, že ačkoli se taková pravidla mohou jevit v zásadě jako legitimní tím, že přispívají k zaručení respektování zásad, hodnot a pravidel hry, které jsou základem profesionálního fotbalu, zvláště otevřeného a meritokratického charakteru dotčených soutěží, jakož i zajištění určité formy solidárního přerozdělení ve fotbale, existence takových cílů, ať jsou jakkoli chvályhodné, nezbavuje asociace, které přijaly tato pravidla, povinnosti prokázat před předkládajícím soudem, že sledování těchto cílů jednak vede ke skutečnému a kvantifikovatelnému nárůstu efektivnosti a jednak kompenzuje nevýhody vyplývající z pravidel dotčených v původním řízení z hlediska hospodářské soutěže.
- 197 Pokud jde o třetí podmínku připomenutou v bodě 190 tohoto rozsudku, která se týká nezbytnosti nebo nutnosti dotčeného jednání, tato podmínka předpokládá posouzení a porovnání příslušného dopadu tohoto jednání a alternativních opatření, která jsou reálně představitelná, s cílem určit, zda očekávaného nárůstu efektivnosti v důsledku tohoto jednání lze dosáhnout opatřeními, která méně omezují hospodářskou soutěž. Naproti tomu nemůže vést k možnosti volby mezi takovým jednáním a takovými alternativními opatřeními v situaci, kdy se tato opatření nejeví jako méně omezující hospodářskou soutěž.
- 198 Pokud jde o čtvrtou podmínku připomenutou v bodě 190 tohoto rozsudku, ověření jejího splnění v daném případě vyžaduje posouzení faktorů kvantitativní a kvalitativní povahy charakterizujících fungování hospodářské soutěže v dotčených odvětvích nebo na dotčených trzích, aby bylo možné určit, zda dotčená dohoda, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě umožňuje zúčastněným podnikům vyloučit veškerou účinnou hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části dotčených výrobků nebo služeb. Konkrétně v případě rozhodnutí sdružení podniků nebo dohody, k níž podniky přistoupily hromadně, může velmi vysoký podíl těchto podniků na trhu představovat, kromě jiných relevantních okolností a v rámci analýzy všech těchto okolností, ukazatel toho, že toto rozhodnutí nebo tato dohoda poskytuje zúčastněným podnikům, s ohledem na svůj obsah a účel nebo důsledek, možnost vyloučit veškerou účinnou hospodářskou soutěž, což je důvod, který sám o sobě vylučuje použití výjimky stanovené v čl. 101 odst. 3 SFEU. Jiná okolnost se může týkat toho, zda takové rozhodnutí nebo dohoda při vyloučení určité formy účinné hospodářské soutěže nebo jednoho kanálu přístupu na trh ponechá jinou formu či kanály, či nikoli (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. října 1986, *Metro v. Komise*, 75/84, EU:C:1986:399, body 64, 65 a 88).
- 199 Při určení, zda je v projednávané věci tato čtvrtá podmínka splněna, bude muset předkládající soud vzít v úvahu zaprvé skutečnost, že, jak bylo uvedeno zejména v bodech 174 až 179 tohoto rozsudku, pravidla pro předchozí schválení, účast a sankce dotčená v původním řízení se neřídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zaručit jejich transparentní, objektivní, přesnou a nediskriminační povahu. Přitom je třeba mít za to, že taková situace může umožnit entitám, které přijaly tato pravidla, vyloučit jakoukoli hospodářskou soutěž na trhu organizace a obchodního využití klubových fotbalových soutěží na území Unie.
- 200 Obecně řečeno, přezkum jednotlivých podmínek uvedených v bodě 190 tohoto rozsudku může vyžadovat zohlednění vlastností a zvláštností odvětví nebo trhů dotčených danou dohodou, rozhodnutím sdružení podniků nebo jednáním ve vzájemné shodě, pokud jsou tyto vlastnosti

a zvláštnosti rozhodující pro výsledek tohoto přezkumu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. října 2009, *GlaxoSmithKline Services a další v. Komise a další*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P, EU:C:2009:610, bod 103, jakož i ze dne 11. září 2014, *MasterCard a další v. Komise*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, bod 236).

c) K objektivnímu odůvodnění s ohledem na článek 102 SFEU

- 201 Z judikatury Soudního dvora týkající se článku 102 SFEU konzistentně s tím, co je stanoveno v čl. 101 odst. 3 SFEU, vyplývá, že podnik s dominantním postavením může odůvodnit jednání, na která by se mohl vztahovat zákaz stanovený v tomto článku (rozsudky ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 40, jakož i ze dne 12. května 2022, *Servizio Elettrico Nazionale a další*, C-377/20, EU:C:2022:379, bod 46).
- 202 Takový podnik může zejména za tímto účelem prokázat, že jeho jednání je objektivně nutné nebo že účinek vyloučení, který způsobuje, může být vyvážen, nebo dokonce převážen nárůstem efektivnosti, ze kterého mají prospěch rovněž spotřebitelé (rozsudky ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 41, jakož i ze dne 12. května 2022, *Servizio Elettrico Nazionale a další*, C-377/20, EU:C:2022:379, body 46 a 86).
- 203 Pokud jde o první část této alternativy, z bodu 147 tohoto rozsudku vyplývá, že zavedení diskrečních pravidel FIFA a UEFA pro předchozí schválení mezinárodních klubových fotbalových soutěží, kontrolu účasti klubů a hráčů v těchto soutěžích a sankce nelze v žádném případě považovat právě s přihlédnutím k této diskreční povaze za objektivně odůvodněné potřebami technické nebo obchodní povahy na rozdíl od toho, jak by tomu mohlo být v případě, že by se tato pravidla řídila hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami splňujícími požadavky transparentnosti, jasnosti, přesnosti, neutrality a proporcionality, které jsou v této oblasti uloženy. Proto je třeba mít za to, že cílem těchto pravidel, kontrol a sankcí je z objektivního hlediska vyhradit těmto entitám organizaci jakékoli soutěže tohoto druhu s rizikem vyloučení jakékoli hospodářské soutěže ze strany třetího podniku, takže takové jednání představuje zneužití dominantního postavení zakázané článkem 102 SFEU a neodůvodněné objektivní nutností.
- 204 Pokud jde o druhou část uvedené alternativy, musí podnik v dominantním postavení prokázat, zaprvé že jeho jednání může umožnit dosáhnout nárůstu efektivnosti tím, že prokáže realitu a rozsah tohoto nárůstu, zadruhé že takový nárůst efektivnosti neutralizuje pravděpodobné škodlivé účinky tohoto jednání na hospodářskou soutěž a zájmy spotřebitelů na dotčeném trhu nebo trzích, zatřetí že toto jednání je k dosažení tohoto nárůstu efektivnosti nezbytné a začtvrté že nevylučuje účinnou hospodářskou soutěž potlačením veškerých existujících zdrojů stávající nebo potenciální konkurence nebo jejich většiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 42).
- 205 Stejným způsobem jako u výjimky stanovené v čl. 101 odst. 3 SFEU toto odůvodnění vyžaduje, aby podnik, který se jí dovolává, prokázal přesvědčivými argumenty a důkazy, že jsou splněny všechny podmínky, které jsou pro její využití vyžadovány.
- 206 V projednávané věci přísluší předkládajícímu soudu, aby rozhodl, zda pravidla dotčená v původním řízení splňují všechny podmínky, které umožňují, aby byla považována za odůvodněná s ohledem na článek 102 SFEU, když účastníkům řízení umožní unést důkazní břemeno, které na nich spočívá, tak jak bylo připomenuto v bodě 191 tohoto rozsudku.

- 207 Je však třeba uvést, pokud jde o čtvrtou z těchto podmínek, které jsou použitelné jak v kontextu čl. 101 odst. 3 SFEU, tak v kontextu článku 102 SFEU, že s ohledem na povahu těchto pravidel – která podmiňují organizaci a obchodní využití jakékoli klubové fotbalové soutěže na území Unie předchozím schválením FIFA a UEFA, aniž se tato pravomoc řídí patričními hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami – a na dominantní, nebo dokonce monopolní postavení, které – jak zdůrazňuje předkládající soud – mají obě tyto entity na dotčeném trhu, je třeba mít za to, že tato pravidla umožňují těmto entitám vyloučit jakoukoli hospodářskou soutěž na tomto trhu, jak je uvedeno v bodě 199 tohoto rozsudku.
- 208 Mimoto je třeba připomenout, že nesplnění jedné ze čtyř kumulativních podmínek připomenutých v bodech 190 a 204 tohoto rozsudku postačuje k vyloučení, aby se na taková pravidla, jako jsou pravidla dotčená v původním řízení, mohla vztahovat výjimka stanovená v čl. 101 odst. 3 SFEU nebo aby mohla být považována za odůvodněná s ohledem na článek 102 SFEU.
- 209 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na pátou otázku odpovědět tak, že čl. 101 odst. 3 SFEU a článek 102 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že se na pravidla, podle nichž asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizováním soutěží, pod hrozbou sankcí podmiňují vytváření klubových fotbalových soutěží třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v těchto soutěžích, může vztahovat výjimka z použití čl. 101 odst. 1 SFEU, nebo tato pravidla mohou být považována za odůvodněná s ohledem na článek 102 SFEU pouze tehdy, pokud je prostřednictvím přesvědčivých argumentů a důkazů prokázáno, že všechny podmínky požadované za těmito účely jsou splněny.

5. K čtvrté otázce, týkající se výkladu článků 101 a 102 SFEU v případě pravidel týkajících se práv spojených se sportovními soutěžemi

- 210 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být články 101 a 102 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání pravidlům přijatým asociacemi, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, která označují tyto asociace za původní držitele všech práv, jež mohou vyplývat ze soutěží v jejich „působnosti“, včetně práv spojených se soutěží, která by byla organizována třetím podnikem, a která přiznávají těmto asociacím výlučnou pravomoc v oblasti obchodního využití těchto práv.
- 211 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že FIFA a UEFA ve svých písemných a ústních vyjádřeních před Soudním dvorem důrazně uvedly, že pravidla švýcarského soukromého práva, na která odkazuje předkládající soud – konkrétně čl. 67 odst. 1, jakož i čl. 68 odst. 1 stanov FIFA – je třeba chápat tak, že se týkají práv, která mohou vyplývat ze soutěží, zápasů a jiných akcí v „působnosti“ FIFA a UEFA, v tom smyslu, že se vztahují nikoli na všechny soutěže spadající do územní působnosti a příslušných pravomocí těchto dvou entit, ale pouze na soutěže, které organizují uvedené entity, s vyloučením soutěží, které by mohly organizovat třetí entity nebo podniky. Podle jejich vlastního výkladu těchto pravidel by FIFA a UEFA za žádných okolností nemohly tvrdit, že jsou držiteli práv, která by mohla vyplývat ze soutěží, které by organizovaly takové třetí entity nebo podniky.
- 212 Za těchto podmínek, i když lze poznamenat, jak to učinila žalobkyně v původním řízení na jednání konaném před Soudním dvorem, že pravidla dotčená v původním řízení je možné chápat jiným způsobem, a to s přihlédnutím k různým významům, které může mít pojem „působnost“, a že by proto bylo vhodné tato pravidla upravit s cílem odstranit všechny případné nejasnosti v tomto

ohledu, odpoví Soudní dvůr na tuto otázku tak, že bude vycházet z výkladu uvedeného v předchozím bodě, přičemž zohlední vztah komplementarity, který spojuje dotyčná pravidla s pravidly pro předchozí schválení, účast a sankce, která jsou předmětem předchozích otázek. Takovou odpověď proto není dotčena odpověď, která by mohla být poskytnuta na odlišnou otázku, zda články 101 a 102 SFEU brání pravidlům, kterými taková entita, jako je FIFA, určí sebe nebo takovou entitu, jako je UEFA, jako původní držitele všech práv, která mohou vyplynout ze soutěží, které by sice spadaly do jejich územní působnosti a jejich příslušných pravomocí, ale byly by organizovány třetími entitami nebo podniky.

a) K vlastnictví práv spojených se sportovními soutěžemi

- 213 Na základě článku 345 SFEU se Smlouvy o EU a FEU nijak nedotýkají úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech.
- 214 Z toho vyplývá, že nelze mít za to, že články 101 a 102 SFEU v zásadě brání takovým pravidlům, jako jsou články 67 a 68 stanov FIFA, v rozsahu, v němž tato pravidla označují tuto entitu a UEFA za původní držitele všech práv, která mohou vyplynout z profesionálních klubových fotbalových soutěží, které tyto entity pořádají na území Unie, s nezbytnou pomocí profesionálních fotbalových klubů a hráčů, kteří se těchto soutěží účastní.
- 215 Výklad článků 101 a 102 SFEU Soudním dvorem a použití těchto článků předkládajícím soudem musí naopak vycházet z okolnosti, že režim vlastnictví práv, na která se taková pravidla vztahují, se může lišit mezi členskými státy, a že je tedy nutné přezkoumat otázku, jaký význam je třeba přiznat pojmu „původní vlastnictví“, na který odkazují tato pravidla, především s ohledem na právo rozhodné v oblasti vlastnictví a duševní vlastnictví, na což v podstatě poukázal velký počet vlád, které se účastnily řízení před Soudním dvorem. Některé vlády vysvětlily, že tento pojem musí být analyzován, pokud se jich týká, a za účelem zajištění souladu s ustanoveními jejich platného vnitrostátního práva týkajícího se vlastnictví a duševního vlastnictví, jako „dobrovolný převod“ nebo jako „nucený převod“ práv profesionálních fotbalových klubů na národní fotbalové asociace v době jejich registrace u těchto asociací, doplněný následným převodem týchž práv na FIFA a UEFA v okamžiku přistoupení těchto asociací k poslední jmenovaným entitám.
- 216 Projednávaná věc se nicméně netýká této otázky, jejíž přezkum by znamenal přihlídnout rovněž k článku 17 Listiny základních práv Evropské unie, který je právní normou, která přiznává práva jednotlivcům, když zakotvuje právo na vlastnictví a právo duševního vlastnictví, avšak těmto právům nepřiznává absolutní a nedotknutelnou povahu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. července 2019, Spiegel Online, C-516/17, EU:C:2019:625, bod 56), jak již Soudní dvůr uvedl ohledně práv, o která jde specificky v projednávané věci (rozsudky ze dne 18. července 2013, FIFA v. Komise, C-204/11 P, EU:C:2013:477, bod 110, a ze dne 18. července 2013, UEFA v. Komise, C-201/11 P, EU:C:2013:519, bod 102).

b) K využívání práv spojených se sportovními soutěžemi

- 217 Pokud jde o otázku, zda čl. 101 odst. 1 a článek 102 SFEU brání pravidlům, na něž odkazuje předkládající soud v rozsahu, v němž se již netýkají původního držení práv, která mohou vyplynout z profesionálních klubových fotbalových soutěží pořádaných FIFA a UEFA, ale obchodního využívání těchto práv, především z bodů 115, 117, 118, 139 a 140 tohoto rozsudku vyplývá, že na taková pravidla lze souběžně nahlížet jednak jako na „rozhodnutí sdružení

podniků“ ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU a jednak jako na jednání „podniku“ v „dominantním postavení“, vyplývající z výkonu regulační pravomoci, tedy za pomoci prostředku, který je odlišný od prostředků, kterými se řídí hospodářská soutěž mezi podniky na základě výkonnosti.

- 218 Dále čl. 101 odst. 1 písm. b) a čl. 102 písm. b) SFEU výslovně zakazují rozhodnutí sdružení podniků a zneužívající jednání, která spočívají ve vyloučení nebo omezení hospodářské soutěže tím, že kromě jiných parametrů hospodářské soutěže omezují nebo kontrolují výrobu a odbyt na úkor spotřebitelů.
- 219 Jak přitom uvedly zejména některé vlády, které předložily vyjádření Soudnímu dvoru, jakož i Komise, samotným cílem pravidel dotčených v původním řízení je, jak dokládá přezkum jejich obsahu, nahradit kogentně a v plném rozsahu systémem pro výlučné a kolektivní využívání všech práv, která mohou vyplynout z profesionálních klubových fotbalových soutěží pořádaných FIFA a UEFA, ve všech jejich podobách, jakýkoli jiný způsob využití, který by mohl být svobodně zvolen v případě neexistence těchto pravidel profesionálními fotbalovými kluby, které se účastní zápasů pořádaných v rámci těchto soutěží, ať už se jedná o individuální, dvoustranný, nebo dokonce mnohostranný způsob využití.
- 220 Taková pravidla, jako jsou pravidla, která jsou uvedena v člancích 67 a 68 stanov FIFA, totiž jasně a přesně vyhrazují této asociaci výlučnou pravomoc stanovit předpisem podmínky pro využívání a používání těchto práv, a to jí samou nebo prostřednictvím třetí osoby. Kromě toho vyhrazují FIFA a UEFA výlučnou pravomoc povolovat vysílání zápasů nebo událostí, včetně těch, které jsou spojeny s klubovými fotbalovými soutěžemi, na audiovizuálních nebo jiných nosičích, bez omezení místa, obsahu, data nebo technických prostředků.
- 221 Tato pravidla mimoto podřizují těmto pravomocem stejně jednoznačně všechna uvedená práva, ať už se jedná o vlastnická práva, právo na audiovizuální záznam, rozmnožování a vysílání, multimediální práva, marketingová a propagační práva nebo práva duševního vlastnictví.
- 222 Tato pravidla tedy umožňují FIFA a UEFA kontrolovat v plném rozsahu poskytování práv spojených s klubovými soutěžemi, které organizují, a v důsledku toho vyloučit jakoukoli hospodářskou soutěž mezi profesionálními fotbalovými kluby, pokud jde o práva spojená se zápasy, kterých se účastní. Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že tento způsob konkurenčního fungování trhu není v žádném případě teoretický, ale naopak reálný a konkrétní a že tento způsob například existoval do roku 2015 ve Španělsku, pokud jde o audiovizuální práva spojená se soutěžemi pořádanými příslušnou národní fotbalovou asociací.
- 223 Konečně, co se týče hospodářského a právního kontextu, do něhož spadají pravidla dotčená v původním řízení, je třeba zaprvé uvést, že různá práva, která mohou vyplývat z profesionálních klubových fotbalových soutěží, představují hlavní zdroj příjmů, který může pocházet z těchto soutěží, který mají zejména FIFA a UEFA jako jejich pořadatelé, jakož i profesionální fotbalové kluby, bez jejichž účasti by se uvedené soutěže nemohly konat. Tato práva jsou tedy ve středu hospodářské činnosti, ke které takové soutěže vedou, a jejich prodej je proto bytostně spojen s jejich pořádáním.
- 224 V tomto rozsahu je monopol, který pravidla dotčená v původním řízení přiznávají entitě, která je přijala, tedy FIFA, jakož i UEFA v oblasti využívání a obchodního využívání práv, spojen s absolutní kontrolou, kterou mají tyto entity nad organizací a obchodním využitím soutěží díky pravidlům, která jsou předmětem prvních tří otázek předkládajícího soudu, a posiluje právní, hospodářský a praktický dosah těchto pravidel.

- 225 Zadruhé nezávisle na hospodářské činnosti, ke které vedou, představují práva dotčená v původním řízení jako taková základní prvek nenarušeného systému hospodářské soutěže, který mají Smlouvy o EU a FEU zavést a zachovat, jak již Soudní dvůr uvedl ohledně práv k ochranným známkám, jejichž majiteli jsou profesionální fotbalové kluby (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. listopadu 2002, Arsenal Football Club, C-206/01, EU:C:2002:651, body 47 až 48). Představují totiž práva, právně chráněná a s vlastní hospodářskou hodnotou, na obchodní využití v různých formách již existujícího produktu nebo služby, v projednávané věci zápasu nebo série zápasů, během něhož, nebo během nichž se daný klub utká s jiným klubem nebo s jinými kluby.
- 226 Jedná se tedy o parametr hospodářské soutěže, který pravidla dotčená v původním řízení vyjímají z kontroly profesionálních fotbalových klubů, které se účastní klubových soutěží organizovaných FIFA a UEFA.
- 227 Zatřetí na rozdíl od organizování klubových fotbalových soutěží jako takového, což je hospodářská činnost „horizontální“ povahy zahrnující pouze entity nebo podniky, které je skutečně nebo potenciálně organizují, je obchodní využívání různých práv spojených s těmito soutěžemi „vertikální“ povahy v tom, že sdružuje na straně nabídky tytéž entity nebo podniky a na straně poptávky podniky, které chtějí tato práva koupit, ať už za účelem jejich dalšího prodeje subjektům televizního vysílání a jiným poskytovatelům mediálních služeb (obchodování) nebo za účelem, že budou samy vysílat zápasy prostřednictvím různých elektronických komunikačních sítí a médií, jako je lineární televizní vysílání nebo televizní vysílání na vyžádání, rozhlasové vysílání, internet, zařízení mobilní telefonie a další nově vznikající média. Kromě toho mohou tito různí provozovatelé vysílání sami prodávat prostor nebo čas podnikům, které působí v jiných hospodářských odvětvích, za účelem reklamy nebo sponzorství, aby jim umožnily umístit jejich produkty nebo služby během vysílání soutěží.
- 228 Taková pravidla, jako jsou pravidla dotčená v původním řízení, tedy mohou s ohledem na svůj obsah, cíle, jichž objektivně chtějí dosáhnout, pokud jde o hospodářskou soutěž, jakož i hospodářský a právní kontext, do něhož spadají, nejen vyloučit jakoukoli hospodářskou soutěž mezi profesionálními fotbalovými kluby, které jsou registrovány u národních fotbalových asociací, které jsou členy FIFA a UEFA, v rámci obchodního využití různých práv spojených se zápasy, kterých se účastní, ale také ovlivnit fungování hospodářské soutěže na úkor třetích podniků působících na všech mediálních trzích navazujících na toto obchodní využití, ke škodě spotřebitelů a televizních diváků.
- 229 Taková pravidla mohou zvláště umožnit oběma entitám, kterým přiznávají monopol v této oblasti, ve formě úplné kontroly nad nabídkou, aby uplatňovaly nadměrné, a tedy zneužívající prodejní ceny (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. února 1978, United Brands a United Brands Continentaal v. Komise, 27/76, EU:C:1978:22, bod 250, jakož i ze dne 11. prosince 2008, Kanal 5 a TV 4, C-52/07, EU:C:2008:703, body 28 a 29), ve vztahu k nimž mají stávající nebo potenciální nabyvatelé práv *a priori* pouze omezenou vyjednávací sílu, s přihlédnutím k zásadní a nevyhnutelné roli, kterou hrají profesionální klubové fotbalové soutěže a zápasy, jakožto atraktivní produkty, které mohou přilákat a udržet si rozsáhlé publikum po celý rok, ve škále pořadů a vysílání, které mohou provozovatelé vysílání nabídnout svým zákazníkům a obecně televizním divákům. Mimoto tím, že ukládají všem stávajícím nebo potenciálním nabyvatelům práv, aby své dodávky získali od dvou prodávajících, přičemž každý z těchto prodávajících nabízí škálu exkluzivních produktů z jakékoli alternativní nabídky a má silnou image a pověst, mohou vést tyto stávající nebo potenciální nabyvatele ke standardizaci jejich jednání na trhu a jejich nabídky vlastním zákazníkům, a tedy se projevovat jako omezení výběru a inovací na úkor spotřebitelů a televizních diváků.

230 Ze všech těchto důvodů mohou být taková pravidla, jako jsou pravidla dotčená v původním řízení, tím, že kogentně a v plném rozsahu nahrazují systémem pro výlučné využívání všech práv, která mohou vyplynout z profesionálních klubových fotbalových soutěží pořádaných FIFA a UEFA jakýkoli jiný způsob využití, který by mohl být svobodně zvolen v případě neexistence těchto pravidel, považována za pravidla, jejichž „účelem“ je vyloučit nebo omezit hospodářskou soutěž na různých dotčených trzích ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU, a za „zneužití“ dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU, ledaže se prokáže jejich odůvodněná povaha. To platí tím spíše, jsou-li taková pravidla kombinována s takovými pravidly pro předchozí schválení, účast a sankce, jako jsou pravidla, která jsou předmětem předchozích otázek.

c) K existenci případného odůvodnění

231 Pokud jde o otázku, zda taková pravidla mohou splňovat všechny podmínky, připomenuté v bodech 190 a 204 tohoto rozsudku, které musí být splněny, aby se na ně mohla vztahovat výjimka podle čl. 101 odst. 3 SFEU, a mohla být považována za odůvodněná s ohledem na článek 102 SFEU, je třeba poznamenat, že je na předkládajícím soudu, aby rozhodl o této otázce poté, co umožní účastníkům původního řízení unést jejich důkazní břemeno.

232 Je však třeba zaprvé podotknout, že žalované v původním řízení, několik vlád a Komise před Soudním dvorem tvrdily, že tato pravidla umožňují dosáhnout nárůstu efektivnosti tím, že přispívají ke zlepšení výroby i distribuce. Tím, že tato pravidla stávajícím nebo potenciálním nabyvatelům umožňují vyjednávat o nabytí práv se dvěma výhradními prodávajícími, před každou mezinárodní nebo evropskou soutěží, které tyto prodávající pořádají, výrazně snižují jejich transakční náklady i nejistotu, které by čelili, pokud by museli v každém konkrétním případě vyjednávat se zúčastněnými kluby, jejichž postavení a zájmy by se mohly rozcházet, pokud jde o obchodní využití těchto práv. Kromě toho a především těmto stávajícím nebo potenciálním nabyvatelům umožňují přístup za podmínek stanovených a soudržně uplatňovaných v mezinárodním nebo evropském měřítku k právům nesrovnatelně atraktivnějším, než jsou práva, která by jim mohla být společně nabízena kluby účastníky se určitého zápasu, s přihlédnutím ke skutečnosti, že tato práva těží z všeobecné známosti FIFA nebo UEFA a týkají se, ne-li celé jimi organizované soutěže, přinejmenším významného počtu zápasů naplánovaných pro různé fáze této soutěže (kvalifikační zápasy, zápasy ve skupinách a finálová fáze).

233 Předkládajícímu soudu však přísluší, aby s ohledem na argumenty a důkazy předložené účastníky původního řízení určil rozsah tohoto nárůstu efektivnosti a za předpokladu, že by byly realita a rozsah tohoto nárůstu prokázány, rozhodnout, zda takový nárůst efektivnosti může kompenzovat nevýhody, které vyplývají z pravidel dotčených v původním řízení z hlediska hospodářské soutěže.

234 Zadruhé žalované v původním řízení, několik vlád a Komise tvrdily, že přiměřený podíl na výhodách plynoucích podle všeho z nárůstu efektivnosti, jež přináší pravidla dotčená v původním řízení, je vyhrazen uživatelům. Zisk dosažený z centralizovaného prodeje různých práv spojených s klubovými fotbalovými soutěžemi organizovanými FIFA a UEFA je tak ve značné míře přidělen na financování nebo projekty, které mají zajistit určitou formu solidárního přerozdělení ve fotbale nejen ve prospěch profesionálních fotbalových klubů účastnících se těchto soutěží, ale i ve prospěch těch, kteří se těmto soutěžím neúčastní, amatérských klubů, profesionálních hráčů, ženského fotbalu, mladých hráčů a dalších kategorií entit ve fotbale. Stejně tak zlepšení výroby a distribuce díky tomuto centralizovanému prodeji a solidárnímu přerozdělení zisku, který umožňuje vytvářet, přináší v konečném důsledku prospěch fanouškům, spotřebitelům, kterými jsou televizní diváci, a v širším rozsahu všem občanům Unie, kteří hrají fotbal na amatérské úrovni.

- 235 Tyto argumenty se jeví *prima facie* jako přesvědčivé vzhledem k základním charakteristikám klubových fotbalových soutěží pořádaných na světové nebo evropské úrovni. Řádné fungování, udržitelnost a úspěch těchto soutěží totiž závisí na zachování rovnováhy a zachování určité rovnosti příležitostí mezi profesionálními fotbalovými kluby, které se jich účastní, s přihlédnutím k vzájemné závislosti, která je spojuje, jak to vyplývá z bodu 143 tohoto rozsudku. Kromě toho jsou tyto soutěže závislé na menších profesionálních fotbalových klubech a amatérských fotbalových klubech, které se sice těmto soutěží neúčastní, ale investují na místní úrovni do nábora a přípravy talentovaných mladých hráčů, z nichž se někteří stanou profesionály a mohou doufat, že vstoupí do klubu, který se jich účastní (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, body 41 až 45). Konečně solidární fungování fotbalu za předpokladu, že je skutečné, může posilovat jeho výchovnou a společenskou funkci v Unii.
- 236 Zisk, který centralizovaný prodej práv týkajících se klubových fotbalových soutěží vytváří pro každou kategorii uživatelů – zahrnující nejen profesionální a amatérské kluby a další entity ve fotbale, ale také diváky a televizní diváky – musí být však prokázán skutečným a konkrétním způsobem.
- 237 V konečném důsledku je tedy na předkládajícím soudu, aby s přihlédnutím k důkazům zejména účetní a finanční povahy, které předloží účastníci původního řízení, určil, do jaké míry jsou dotčené argumenty, bez ohledu na to, zda se týkají „horizontální“ solidarity mezi kluby, které se účastní uvedených soutěží, nebo „vertikální“ solidarity s různými dalšími entitami ve fotbale, skutečně potvrzeny v případě pravidel dotčených v původním řízení.
- 238 Zatřetí je rovněž na předkládajícím soudu, aby s přihlédnutím k důkazům, které předloží účastníci původního řízení, určil, zda jsou pravidla dotčená v původním řízení nezbytná proto, aby bylo možné dosáhnout výše uvedeného nárůstu efektivnosti a zajistit solidární přerozdělení spravedlivé části výsledného zisku všem uživatelům, ať už entitám profesionálního či amatérského fotbalu, nebo divákům či televizním divákům.
- 239 Pokud jde začtvrté o to, zda dotčená pravidla umožňují, aby ve vztahu k podstatné části dotčených produktů nebo služeb byla zachována účinná hospodářská soutěž, je třeba poznamenat, že ačkoli tato pravidla vylučují veškerou hospodářskou soutěž na straně nabídky, naproti tomu se nejeví, že by sama o sobě vylučovala hospodářskou soutěž na straně poptávky. I když mohou ukládat stávajícím nebo potenciálním nabyvatelům, aby zaplatili vyšší cenu za nabytí práv, a tedy snížit počet nabyvatelů, kteří jsou tak schopni učinit, nebo je dokonce pobízejí k tomu, aby se seskupili, jako protihodnotu jim umožňují přístup k obsahově i obrazově atraktivnějšímu produktu, u kterého je silná hospodářská soutěž vzhledem k přednímu místu, které zaujímá ve škále pořadů nebo vysílání, které mohou být nabízeny zákazníkům a v širším rozsahu televizním divákům.
- 240 Konkrétní realitu a konkrétní význam této hospodářské soutěže však může předkládající soud posoudit pouze s přihlédnutím ke skutečným právním a hospodářským podmínkám, za nichž FIFA upravuje využívání a přistupuje k obchodnímu využití různých práv (audiovizuálních, multimediálních, marketingových a dalších) spojených se soutěžemi na základě článků 67 a 68 svých stanov. Při absenci hospodářské soutěže mezi prodávajícími, a tedy „na základě produktů“, lze uvedenou hospodářskou soutěž zajistit mimo jiné tím, že se použije otevřená, transparentní a nediskriminační dražba, výběrové nebo nabídkové řízení, které povedou k nestrannému rozhodování, a tím umožní stávajícím nebo potenciálním nabyvatelům zapojit se do účinné a nenarušené soutěže „o produkty“. Může také záviset na době trvání, během které jsou tato práva nabízena, jejich výlučné nebo nevýlučné povaze, jejich zeměpisném rozsahu, počtu zápasů (bloky)

a druhu zápasů (kvalifikační zápasy, zápasy ve skupině nebo vyřazovací zápasy), které umožňují vysílat, jakož i na všech ostatních právních, technických a finančních podmínkách, za kterých lze uvedená práva nabýt. Kromě těchto právních parametrů může hospodářská soutěž také záviset na počtu stávajících nebo potenciálních nabyvatelů, jejich příslušných postaveních na trhu a vazbách, které mohou případně existovat jak mezi nimi, tak ve vztahu k jiným entitám ve fotbale, jako jsou profesionální fotbalové kluby, jiné podniky nebo samotná FIFA a UEFA.

241 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na čtvrtou otázku odpovědět tak, že články 101 a 102 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že

- nebrání pravidlům přijatým asociacemi, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží v rozsahu, v němž označují tyto asociace za původní držitele všech práv, která mohou vyplynout ze soutěží v jejich „působnosti“, pokud se tato pravidla vztahují pouze na soutěže organizované uvedenými asociacemi, s vyloučením soutěží, které by mohly být organizovány třetími entitami nebo podniky;
- brání takovým pravidlům v rozsahu, v němž týmž asociacím přiznávají výlučnou pravomoc v oblasti obchodního využití dotčených práv, ledaže by bylo prostřednictvím přesvědčivých argumentů a důkazů prokázáno, že jsou splněny všechny podmínky vyžadované k tomu, aby se na tato pravidla mohla vztahovat výjimka podle čl. 101 odst. 3 SFEU z použití odstavce 1 tohoto článku a bylo možné je považovat za odůvodněná s ohledem na článek 102 SFEU.

C. K šesté otázce týkající se svobod pohybu

242 Podstatou šesté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být články 45, 49, 56 a 63 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání pravidlům, na jejichž základě asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, pod hrozbou sankcí podmiňují vytvoření klubových fotbalových soutěží třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takových soutěžích, pokud se tato pravidla neřídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.

1. K určení relevantní svobody pohybu

243 Pokud se vnitrostátní soud dotazuje Soudního dvora na výklad různých ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se svobod pohybu proto, aby mohl rozhodnout o opatření, které má vztah současně k několika těmto svobodám, a jeví-li se, že vzhledem k jeho předmětu má toto opatření převažující vztah k jedné z těchto svobod a druhotně k ostatním, omezí Soudní dvůr v zásadě svůj přezkum pouze na primárně dotčenou svobodu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. září 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, bod 47, jakož i ze dne 7. září 2022, Cilevičs a další, C-391/20, EU:C:2022:638, body 50 a 51).

244 V projednávané věci se předkládající soud obrací na Soudní dvůr ohledně výkladu ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se volného pohybu pracovníků, svobody usazování, volného pohybu služeb a volného pohybu kapitálu. Hlavním účelem pravidel, o nichž má tento soud rozhodnout v rámci sporu v původním řízení, je však podmínit organizaci a obchodní využití jakékoli nové klubové fotbalové soutěže na území Unie předchozím schválením ze strany FIFA a UEFA, a tedy

stanovit, že na udělení takového schválení je závislý jakýkoliv podnik, který by chtěl vykonávat takovou hospodářskou činnost v jakémkoli členském státě. I když je pravda, že tato pravidla pro předchozí schválení jsou doplněna pravidly pro kontrolu účasti profesionálních fotbalových klubů a hráčů v těchto soutěžích, lze tato pravidla pro kontrolu účasti pro účely zodpovězení této otázky považovat za druhotná ve srovnání s pravidly pro předchozí schválení v tom smyslu, že je doplňují.

245 Pravidla FIFA a UEFA dotčená v původním řízení tak lze považovat za pravidla vztahující se převážně k volnému pohybu služeb, který zahrnuje všechny služby, které nejsou nabízeny stále a trvale z provozovny v členském státě určení (rozsudek ze dne 7. září 2022, Cilevičs a další, C-391/20, EU:C:2022:638, bod 53).

246 Za těchto podmínek omezí Soudní dvůr svůj přezkum na článek 56 SFEU.

2. K existenci překážky volného pohybu služeb

247 Článek 56 SFEU, který zakotvuje volný pohyb služeb ve prospěch poskytovatelů i příjemců takových služeb, brání jakémukoli opatření, byť použitelnému bez rozdílu, které může narušit výkon této svobody tím, že zakazuje, brání nebo činí méně atraktivním činnost těchto poskytovatelů v členských státech jiných, než ve kterých jsou usazeni (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. září 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, bod 51, jakož i ze dne 3. března 2020, Google Ireland, C-482/18, EU:C:2020:141, body 25 a 26).

248 V projednávané věci je tomu tak v případě pravidel dotčených v původním řízení. Vzhledem k tomu, že se totiž tato pravidla podle informací od předkládajícího soudu neřídí hmotněprávními kritérii ani procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu, umožňují FIFA a UEFA mít na základě volného uvážení kontrolu nad možností jakéhokoli třetího podniku organizovat a obchodně využívat klubových fotbalových soutěží na území Unie, možností jakéhokoli profesionálního fotbalového klubu účastnit se těchto soutěží, jakož i nepřímo nad možností jakéhokoli jiného podniku poskytovat služby spojené s organizací nebo obchodním využitím uvedených soutěží, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 175 a 176 svého stanoviska.

249 Tato pravidla tak mohou nejen bránit různým dotčeným hospodářským činnostem nebo je učinit méně atraktivními, ale i jim zabránit tím, že omezí přístup každého nově příchozího subjektu k nim (obdobně viz rozsudky ze dne 10. března 2009, Hartlauer, C-169/07, EU:C:2009:141, bod 34, jakož i ze dne 8. června 2023, Prestige and Limousine, C-50/21, EU:C:2023:448, bod 62).

250 Z toho vyplývá, že uvedená pravidla představují překážku volného pohybu služeb zakotveného v článku 56 SFEU.

3. K existenci případného odůvodnění

251 Opatření, která nepřijal stát, mohou být přípustná, i když narušují volný pohyb zakotvený ve Smlouvě o FEU, pokud se prokáže, zaprvé že jejich přijetí sleduje legitimní cíl obecného zájmu jiné než čistě hospodářské povahy a zadruhé že jsou v souladu se zásadou proporcionality, což znamená, že jsou způsobilá k zajištění dosažení tohoto cíle a že nepřekračují meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. prosince 1995, Bosman, C-415/93, EU:C:1995:463, bod 104, jakož i ze dne 13. června 2019, TopFit a Biffi, C-22/18,

EU:C:2019:497, bod 48). Pokud jde konkrétně o podmínku týkající se způsobilosti takových opatření, je třeba připomenout, že je lze považovat za vhodná k zajištění dosažení uvedeného cíle pouze tehdy, pokud skutečně odpovídají snaze na jeho dosažení soudržným a systematickým způsobem [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. září 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, bod 61, jakož i ze dne 6. října 2020, Komise v. Maďarsko (Vysokoškolské vzdělávání), C-66/18, EU:C:2020:792, bod 178].

- 252 Stejně jako v případě opatření, která přijal stát, přísluší autorovi dotčených opatření, která nepřijal stát, prokázat, že jsou obě tyto kumulativně stanovené podmínky splněny [obdobně viz rozsudky ze dne 21. ledna 2016, Komise v. Kypr, C-515/14, EU:C:2016:30, bod 54, a ze dne 18. června 2020, Komise v. Maďarsko (Transparentnost sdružení), C-78/18, EU:C:2020:476, bod 77].
- 253 V projednávané věci je třeba mít s ohledem na skutečnosti uvedené v bodech 142 až 144 a 196 tohoto rozsudku za to, že přijetí pravidel pro předchozí schválení klubových fotbalových soutěží a účast profesionálních fotbalových klubů, jakož i hráčů v těchto soutěžích může být v zásadě odůvodněno cíli obecného zájmu, které spočívají v tom, aby bylo před pořádáním takových soutěží zajištěno, že budou organizovány v souladu se zásadami, hodnotami a pravidly hry, které jsou základem profesionálního fotbalu, zejména s hodnotami otevřenosti, výkonnosti a solidarity, ale také za to, že tyto soutěže budou věcně stejnorodým a časově koordinovaným způsobem začleněny do „organizovaného systému“ národních, evropských a mezinárodních soutěží, který charakterizuje tento sport.
- 254 Tyto cíle však nemohou odůvodnit přijetí takových pravidel, pokud nejsou doprovázena hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zaručit jejich transparentní, objektivní, přesnou a nediskriminační povahu, jak vyplývá z bodů 147, 175, 176 a 199 tohoto rozsudku.
- 255 Proto, aby takový režim předchozího schválení, jako je režim, který zavádějí tato pravidla, mohl být považován za odůvodněný, musí se totiž v každém případě zakládat na objektivních, nediskriminačních a předem známých kritériích, a to tak, aby byl vymezen výkon posuzovací pravomoci, kterou přiznává orgánu oprávněnému toto předchozí schválení poskytnout či odmítnout, a bylo zabráněno tomu, že tato pravomoc bude vykonávána svévolně (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. ledna 2002, Canal Satélite Digital, C-390/99, EU:C:2002:34, bod 35, jakož i ze dne 13. června 2019, TopFit a Biffi, C-22/18, EU:C:2019:497, bod 65).
- 256 V projednávané věci se s ohledem na informace od předkládajícího soudu připomenuté v bodě 248 tohoto rozsudku nejeví, že by pravidla dotčená v původním řízení mohla být považována za odůvodněná legitimním cílem obecného zájmu.
- 257 Vzhledem ke všem výše uvedeným úvahám je třeba odpovědět na šestou otázku tak, že článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání pravidlům, na jejichž základě asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, pod hrozbou sankcí podmiňují vytvoření klubových fotbalových soutěží třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takových soutěžích, pokud se tato pravidla neřídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.

K nákladům řízení

258 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru, než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 102 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že zneužití dominantního postavení představuje skutečnost, že asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, přijaly a provedly pravidla, která pod hrozbou sankcí podmiňují vytvoření nové klubové fotbalové soutěže třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takové soutěži, aniž se tyto různé pravomoci řídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.
- 2) Článek 101 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí sdružení podniků, jehož účelem je vyloučení hospodářské soutěže, představuje skutečnost, že asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, přijaly a provedly přímo nebo prostřednictvím národních fotbalových asociací, které jsou jejich členy, pravidla, která pod hrozbou sankcí podmiňují vytvoření nové klubové fotbalové soutěže třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takové soutěži, aniž se tyto různé pravomoci řídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.
- 3) Článek 101 odst. 3 SFEU a článek 102 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že se na pravidla, podle nichž asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizováním soutěží, pod hrozbou sankcí podmiňují vytváření klubových fotbalových soutěží třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v těchto soutěžích, může vztahovat výjimka z použití čl. 101 odst. 1 SFEU, nebo tato pravidla mohou být považována za odůvodněná s ohledem na článek 102 SFEU pouze tehdy, pokud je prostřednictvím přesvědčivých argumentů a důkazů prokázáno, že všechny podmínky požadované za těmito účely jsou splněny.
- 4) Články 101 a 102 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že
  - nebrání pravidlům přijatým asociacemi, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží v rozsahu, v němž označují tyto asociace za původní držitele všech práv, která mohou vyplývat ze soutěží v jejich „působnosti“, pokud se tato pravidla vztahují pouze na soutěže organizované uvedenými asociacemi, s vyloučením soutěží, které by mohly být organizovány třetími entitami nebo podniky;

- brání takovým pravidlům v rozsahu, v němž týmž asociacím přiznávají výlučnou pravomoc v oblasti obchodního využití dotčených práv, ledaže by bylo prostřednictvím přesvědčivých argumentů a důkazů prokázáno, že jsou splněny všechny podmínky vyžadované k tomu, aby se na tato pravidla mohla vztahovat výjimka podle čl. 101 odst. 3 SFEU z použití odstavce 1 tohoto článku a bylo možné je považovat za odůvodněná s ohledem na článek 102 SFEU.
- 5) Článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání pravidlům, na jejichž základě asociace, které jsou odpovědné za fotbal na světové a evropské úrovni a souběžně vykonávají různé hospodářské činnosti spojené s organizací soutěží, pod hrozbou sankcí podmiňují vytvoření klubových fotbalových soutěží třetím podnikem na území Unie jejich předchozím schválením a kontrolují účast profesionálních fotbalových klubů a hráčů v takových soutěžích, pokud se tato pravidla neřídí hmotněprávními kritérii a procesními podmínkami, které by byly s to zajistit jejich transparentní, objektivní, nediskriminační a přiměřenou povahu.

Podpisy